

DÁTUM

1989. VI. 9. PÉNTEK

I/31.

» S MOST A DOLOGRA «

ÁRA: 4,80 Ft

1956 ismeretlen áldozata

„Egy orosz tank tüzelni kezdett a mentőre”

(A felhívásunkra érkezett levél lapunk 4. oldalán)

Különvélemény

A Kádár-korszaknak vége — ez már hivatalos ajkáról is elhangzott, és most már szinte hetenként válik mindinkább szokimondóvá a bíráló, ami a hatalmon lévő párt reformerei részéről Kádárt éri. Pozsgay Imre az első, aki nyilvánosan bűnököt emlegetett a volt pártfőtíkárszermélyével kapcsolatban.

A hamburgi televízióknak adott nyilatkozatában ellentmondásos személyiségnek nevezte Kádárt, aki „kétségtelenül megalkuvással és egyéb bűnökkel is vádolható, például a Nagy Imre-ügyben”. Nos, ez még mindig nem kielégítő megfogalmazás, hiszen elmosza a határt a politikai hiba és a politikai bűn, valamint a bűn politikai és jogi értelemben vehető megállapítása között. Végtére is megalkuvásokat jószerint egyetlen politikus sem kerülhet el, az a kérdés, hogy a saját bőre mentésére, vagy az ország érdekében alkuszik-e meg valaki. Az utóbbi esetben sem közömbös, hogy az eredmény megfelel-e a szándéknak, hiszen jó szándékkal van kiköveve a pokolba vezető út is. Ha pedig az országra rászabadítják a poklot, ezért bizony a dorgálás kevés. Mindamellet még az ilyen politikai bűn sem azonos a büntető törvénykönyv cikkelyei szerint is meghatározható bűnnel. Nagy Imréék kivégzése esetében épp erről van szó. Ha bűncselekmény hamis vádat egész szövevényét támasztani, a hamis tanúk sorát felvonultatni, és mindezek után kivégeztetni embereket?

Am nem is erről akarok szólni. Pozsgay Imre megállapításának második felével kapcsolatban kívánok különvéleményt bejelenteni. Azt mondotta Kádárról, hogy az ő javára írható a konszolidáció és a fellendülés, amelyben lényegében az 1956-os népfelkelés utasításait valósította meg. Nos, ami a konszolidáció illeti, hadd szóljak hasonlattal. Ha a vállalatpribék abbahagyja félholt áldozatának titlegelését, elnézi, hogy az támolyogva lábraáll, az már érdem? És ha rászól a másik pribékre, hogy „Hagyd el, hadd menjen” — akkor már a humanizmus bajnoka? Kádárnak és konszolidációjának kétségtelen érdeme, hogy a népet nem sanyargatta tovább úgy, ahogyan Rákosiék tették, csakhogy ez nagyon is viszonylag érdem.

Nyolcvan százalékot levon belőle az, hogy az ún. kádári konszolidációra a példátlan környékeltelen megtorlás után került sor. És ez a megtorlás, no meg az elnyomásnak a továbbiakban gyakorolt „finomabb” módszerei bőven elegendőek voltak ahhoz, hogy elvegyék a társadalom kedvét az igazi szabadságért vívandó küzdelemtől. Nos, érdemnek tekinthetjük-e, ha az áldozata csontját is összetörtó vállalatpribék utóbb csak az áldozat lelkét nyomorítja meg?

De beszéljünk még Pozsgay állításainak másik két kitételéről is. Fellendülésről szövelt, amelynek során Kádár — úgymond — lényegében a népfelkelés utasításait valósította meg. En inkább úgy fogalmaznék, hogy nem tudott, és mert nem tudott, nem is próbált mindent viszszavenni gazdasági téren, amit a forradalom kivívott. Ez magában még csak negatívum. A pozitív tény (persze nem a szó erkölcsi értelmében pozitív tény) az, hogy lazább formában, némiképp rugalmasabban újra létrehozta az egypártrendszernek, a pártállamnak oly kedves, oly kényelmes tervutasításos rendszert, a sztálinista gazdaságirányítási modellt. Ennek lényegén az 1968-ban elindított és húsz éven át döcögő állítólagos reform sem változtatott. Hogy az életszínvonal mégis viszonylag hosszú ideig jelentősen emelkedett, abban a forradalom érdemén túl a lakosság leleményességének volt szerepe. De az ötletesen megtalált kiskapuk megnyitásával létrejött második gazdaság korántsem volt az egészséges gazdasági fejlődés ténye és jele. A kádári konszolidáció gazdasági fejlődése programozta be mai bajainkat. És bár 1956 forradalmának gazdasági elképzelései még a szocializmus keretei közt maradtak, a társadalmi-politikai szabadság — ha tartós maradhatott volna — aligha ezt a felemás, korrupt, bémult, elmaradásra kárhoztatott gazdaságot hozta volna létre.

A kádári konszolidáció tehát kádári fellendülést hozott, nem többet. És nem igazabban, mint amilyen a konszolidáció volt. Politikában és gazdaságban egyaránt az engedményekkel enyhített elnyomás, a hazugságok és álgazságok kora volt ez. A vállalatpribékek a csontok összetörése után beérték a léleknyomorítással.

Gadó György

Emberiség elleni büntettek

A világ döbbenet és értetlenül áll a kínai események előtt. Nap mint nap szívszorogva várjuk a híreket: vajon még meddig, hová fajulhatnak a (főleg) pekingi történések.

Bár a tegnapi hírek viszonylagos nyugalomról számoltak be, ez alighanem csak annak lehet a következménye, hogy a hadsereg egymással szemben álló erőt(!) kipihenik fáradalmaikat a következő összecsapások előtt. Úgy tűnik, a kínai

vezetésnek nem volt még elég a többbezernyi halott és a talán még több sebesült, esztelen ragaszkodásuk a hatalomhoz még több vért kíván.

Ambár a jelenlegi helyzetben nem is mondhatjuk teljes bizonyossággal, hogy az idős politikusok a hibásak közvetlenül, hiszen a „nagy kormányosról”, Teng Hsziao-pingről már az a hír is elterjedt, hogy haladoklik, esetleg már nincs is az élők sorában, s a titkolózás, a

hátterben született döntések, valamint a hírzárlat miatt csak utólag szerezhetünk majd tudomást az események valódi mozgatórugóiról.

Azt azonban reméljük, hogy nem kell a közvéleménynek annyit — több mint három évtizedet várnia —, hogy pontos információkhoz jusson, mint nekünk, magyaroknak, hogy az ötvenhatos eseményekről végleg megdudhassuk az igazságot.

A temetésen ott lesz Németh Miklós és Szűrös Mátyás is

Szűrös Mátyás, az Országgyűlés elnöke és Németh Miklós, a Minisztertanács elnöke is részt vesz Nagy Imre és mártírtársai június 16-i temetésén. A magyar állami élet két vezető személyisége a parlament és a kormány képviselőjében rója le kegyeletét az 1956 után jogtalanul kivégzett valamennyi áldozat emléke előtt. Erről született megállapodás csütörtökön az Országgyűlés és a kormány, illetve a Történelmi Igazságtétel Bizottság képviselőinek találkozásán. A parlamentben megtartott megbeszélésén Szűrös Mátyás, Németh Miklós, illetve a TIB képviselőjében Vásárhelyi Miklós, Mécse Imre, Hegedűs B. András és Göncz Árpád ült a tárgyalóasztal mellé.

A megbeszélést követően Vásárhelyi Miklós válaszolt az MTI munkatársának kérdéseire.

—Korábban a Történelmi Igazságtétel Bizottság fenntartásait hangoztatta azzal kapcsolatban, hogy a Parlament és a kormány képviselői hivatalosan is részt vegyenek 1956

mártírjainak gyászszertartásán. Miért változott meg ez az álláspontjuk?

—Elsősorban nem a mi álláspontunk változott; az elmúlt napokban olyan nyilatkozatok hangoztak el a kormányfőnek és a házelnöknek, illetve magának az Országgyűlésnek a részéről, amelyeket nem lehetett figyelmen kívül hagyni, amelyek tudomásul vettünk. Ennek eredményeképpen jött létre a mai megbeszélés.

folytatás a 8. oldalon

Előrehaladás az MSZMP és az ellenzék előkészítő megbeszélésein

Lehet, hogy mire e sorok megjelennek, már létre is jött a megállapodás az Ellenzéki Kerekasztal és a hatalmon lévő párt közt arról, hogy mi legyen érdemi tárgyalásuk célja és rendje.

A múlt héten Sólyom Lászlónak, az Ellenzéki Kerekasztal másik tárgyaló-megbízottjának a társaságában négy ízben is találkoztam az MSZMP megbízottaival — mondta dr. Tölgyessy Péter alkotmányjogász, aki a Szabad Demokraták Szövetségét képviseli az Ellenzéki Kerekasztalnál. — Remélhetőleg hamarosan megállapodás születik azoknak a szervezeteknek a tárgyalásokon való részvételéről,

amelyeket mi az MSZMP szövetségeseinek tekintünk. Ilyen például a Népfront, a SZOT, a Demisz, a Nótanács. Az egyezség révén a kommunista párt azt akarja elérni, hogy ezek önálló szavazattal szólhassanak bele a döntésekbe, mi viszont arra törekszünk, hogy meg ne akadályozhassák az érdemi tárgyalásokat, amelyeknek egyértelműleg két fél között kell lezajlaniok: a hatalom birtokosai és a hatalomból kirekesztettek között. Az MSZMP e meghívottjain kívül megfigyelők részvételére is számítunk, ezek között lesz Szűrös Mátyás, aki egyébként a vitavezető elnök szerepét is el látja majd.

A tárgyalások célja — folytatta Tölgyessy —, hogy előkészítsük a választásokat, vagyis kidolgozzuk mindazokat a jogszabályokat, amelyek a választási küzdelem lefolytatásához szükségesek. Ilyenek: első-

sorban a választójogi törvény, továbbá a pártokról, a tömegtájékoztató eszközökről, a büntető törvénykönyv módosításáról, a népszavazásról szóló törvények.

Másik fontos tárgyalási célunk az erőszakpotenciál csökkentése, gondolok itt a munkásorség feloszlására, a lakosság bizonyos részének birtokában lévő fegyverek ügyére, a hadsereg és más erőszakszer-

vek depolitizálására. Ezzel szemben nem céljuk a tárgyalásoknak más konkrét népgazdasági, államigazgatási vagy egyéb problémák megoldása, habár kétségtelen, hogy a helyzet ezt is sürgeti. Ezekről azonban legfőbb tájékoztató jellegű eszmecsere lehetőségek.

Dr. Tölgyessy vasárnap este a budapesti Marcibányi téri művelődési házban szólt az előkészítő megbeszélésekről, a Szabad Demokraták Szövetségé gyűlésén. Közölte, hogy a jelek szerint a másik fél kellő kompetenciával felruházott megbízottakat delegál majd a tárgyalásokra, amelyek rendjében, szabályaiban pontosan és előre megállapodnak. A plenáris ülések a nyilvánosság előtt folynak majd, a részletkérdésekről azonban albizottságokban tanácskoznak, és ezek üléseire zárt ajtók mögött kerül sor.

A tárgyalások színhelye az országgyűlés épülete lesz. Dr. Tölgyessy úgy vélekedett, hogy ősz előtt aligha jutnak a tárgysorozat végére. Már csak ezért sem valószínű, hogy a választásokat még az idén lebonyolítsák. A tárgyalások állásáról a felek vagy közösen adnak majd ki időről-időre közleményeket, vagy ha nem tudnak megegyezni a közlemény szövegéről, akkor külön-külön tájékoztatják a közvéleményt.

folytatás a 2. oldalon

Nagy port vert fel a timföldgyár igazgatója

A Központi Népi Ellenőrzési Bizottság elnöksége megtárgyalta az Ajkai Timföldgyár vezetőinek és a Noszlopi Termelőszövetkezet elnökének szabálytalan telekszerzésével és építkezésével kapcsolatos ügyet. A KNEB elnöksége úgy határozott: felkéri a Legfőbb ügyészséget annak megvizsgálására, hogy hűtlen kezelés alapos gyanúja miatt büntetőeljárás indítható-e az Ajkai Timföldgyár volt igazgatója és társai ellen.

A dunántúli városban nagy port felvert ügy előzményei 1984-ig nyúlnak vissza. Ekkor kezdődött az az építkezés, amelynek során az ajkai strand egyik előregedett, nagy alapterületű medencéjének helyére négylakásos társasházat húztak fel a Timföldgyár akkori veze-

tői számára. Az évek óta húzódó ügyben a KNEB 1989. februárjában indított vizsgálatot.

A KNEB elnöksége fegyelmi felelősség megállapítása érdekében eljárást kezdeményez Ajka város tanácselnöke, valamint a mulasztó államigazgatási dolgozók ellen, egyben felhívást adott ki a törvényes állapot helyreállítására.

A testület tudomásul vette az ajkai tanács végrehajtó bizottságának az ügy rendezésére irányuló kezdeményezéseit. Ennek megfelelően a tanácsi szervek eljárnak a telekkialakítással, a tartós használatbaadásával, az árkiakítással, az építésrendészeti, illetve más államigazgatási eljárással kapcsolatos mulasztások, hibák kiküszöbölésére.

Kitüntették a magyar konzult

A TU 154-es túsza

A Malév-gép prágai elreláblásakor tanúsított bátorságáért és önfeláldozó helytállásáért magas csehszlovák belügyminisztériumi kitüntetésben részesítették Taba Lajost, a prágai magyar nagykövetség konzulját. A Nemzetbiztonsági Testület érdemérem elnevezésű kitüntetését Frantisek Kincl csehszlovák szövetségi belügyminiszter adta át szerdán Prágában a magyar diplomatának.

Mint emlékeztet, a Malév-gép március 29-i prágai elrab-

lásakor Taba önként túsznak ajánlotta fel magát.

Neki köszönhető, hogy a két fiatalos csehszlovák állampolgárságú fegyveres légitámasz elengedte a nőket és a gyerekeket. A magyar konzul lélekjelenléte és meggyőző képessége is hozzájárult ahhoz, hogy a géprablók végül beleegyeztek: a TU 154-es Frankfurtban szállhasson le. Itt megadták magukat a nyugatnémet hatóságoknak.

Az adó nem haladó

A kisipar nagy kérdései

A kisiparosság túlnyomó többsége sérelmesnek tartja, hogy az elmúlt hónapokban született jogszabályok és kormányzati intézkedések nyomán nem mérséklődött számottevően a magánvállalkozók hátránya. A korábbi évek hibásnak bizonyult gazdaságpolitikáját egyelőre csak szóban követik változások, a mesteremberek mindennapi munkájuk során azokat nem érzékelik. Erről beszélgetett Fischer Pállal, a Kisiparosok Országos Szervezetének a közelmúltban választott főtitkárával Mező Gizella.

A KIOSZ már hosszú ideje mondja, hogy az éppen érvényes gazdasági szabályozók nem kedveznek a kisiparosságnak. Most terveznek-e lépéseket véleményük érvényre juttatására?

— Egyelőre nincsenek olyan eszközeink, amelyek a folyamatos jelzésnél erőteljesebb lépéseket tennének lehetővé. Véleményeztük az adóformot: elmondtuk, hogy az nem élénkíti a vállalkozásokat. Jelzéseinket nem vették figyelembe, és nem lehet elégtétel számunkra, hogy az élet végül is bennünket igazolt. A személyi jövedelemadó „alapfilozófiája” szerint az állampolgárnak csak jövedelme van — ebből az állam, szerintünk, igen

magas összeget von el, és a kisiparosoknak ily módon nincs lehetőségük arra, hogy a gazdálkodással együtt járó időnkénti veszteséget kigazdálkodják, sem arra, hogy üzemfejlesztésre, beruházásra tartalékalapot képezzenek, vagy a hullámzó vállalkozói teljesítményt ellensúlyozzák. Hátrányosan érinti a kisiparosságot az illetéktörvény is, amely elhalálozás esetén lehetetlenné teszi a családi vállalkozás továbbvitelét.

A KIOSZ alapszervezeteinél sokan panaszkodnak, hogy a 43 százalékos társadalombiztosítás túlságosan nagy terhet jelent. Ez tulajdonképpen arra ösztönözhetne, hogy a magas részarányú élőmunkát gépekkel helyettesítsék.

— Csak hogy a korszerű üzem kialakítása a jelenlegi feltételekkel szinte lehetetlen. A hazai beszerzési lehetőségek szűkösek; a vámrendelkezések pedig ugyancsak hátrányosan érintik a kisiparosokat. Megszűnt a korábbi kedvezmény, miszerint ötévente egy alkalommal 200 ezer forint értékhatárig vámmentesen hozhatott be a kisiparos munkájához gépet, berendezést. Véleményünk szerint kevés a 300 ezer forintos újratekintési kölcsön is az új vállalkozások indításához. Ha

olyan gazdaságot akarunk, amely számol a kis- és középüzemek egymásra épülő hálójával, akkor jól felszerelt műhelyeket kellene létrehozni.

Jelenleg 160 ezer kisiparos műhely van az országban, ezekben mintegy 250 ezren dolgoznak, beleértve a szolgáltatásokat is. Számításaink szerint — a szolgáltatókon kívül — 60 ezer olyan termelőhelyre lenne szükség, amelyekben összesen fél-háromnegyed millióian dolgoznának. A mai technikai színvonalat figyelembe véve ehhez műhelyenként 5 millió forint értékű termelőeszköz üzemeltetése lenne szükséges. Vagyis 300 milliárd forint technikai beruházásra lenne szükség mihamarabb.

Ennyi pénzt előteremteni nyilvánvalóan lehetetlen. A KIOSZ milyen eszközöket kíván igénybe venni e folyamat elindításához, a vállalkozások élénkítéséhez?

— Elengedhetetlen a jogi szabályozás rendbetétele, olyan egységes vállalkozói törvény megalkotása, amely alkotmányosan tisztázza a magántulajdon szerepét a magyar gazdaságban. Egyszerűsíteni kell az adminisztrációt, nem lehet a kisiparosságot az állami tulajdonhoz szabott nyilvántartásra kényszeríteni. Szükségesnek tartjuk azt is, hogy a vállalkozások indításához a jelenle-

gínél lényegesen több támogatást kapjanak a kezdeményezők, ahogyan ez külföldön jó gyakorlatnak bizonyult. Ugyancsak várjuk a bankok segítségét, mert csak a jelenleginél kedvezőbb feltételekkel vállalkozik a kisiparos hitel felvételére. Fontos lenne az is, hogy a kisiparosnak legyen módja a külföldi tőke bevonására, ennek azonban ma még nincs meg a jogi feltétele.

A KIOSZ-nak a gazdasági érdekvédelmi, érdekképviseleti funkció megtartása mellett mindinkább be kell kapcsolódnia az aktív vállalkozásokba. Például olyan társaságok alapításában kell tőkével részt vállalnia — erről egyébként már megkezdődtek a tárgyalások —, amelyek a kisiparosság gazdasági felemelkedését segítik.

Emellett nem mondunk le arról sem, hogy folyamatosan tiltakozzunk a kisiparosságot hátrányosan érintő szabályok ellen. Munkánk eredménye legmértékben a kisiparosság számának növekedésén, illetőleg a magyar gazdaságban képviselt részarányán mérhető le. Elemzéseink szerint, ha a vállalkozásokat élénkítő program megvalósul, a magánvállalkozók a nemzeti jövedelemből a jelenlegi öt százalék helyett 10 éven belül a 30–40 százaléknyit állítanak elő.

2

DÁTUM

1989. június 9.

A kaposvári állomásfőnök fia

Az 1956-os nemzetőrség parancsnoka

Látogatóban Király Bélánál

Király Béla, az 1956-os nemzetőrség hajdani parancsnoka — akinek nyilatkozatát a napokban közölte a magyar sajtó — 33 év múltán először látogat haza. A népfelkelés egyik irányítója Nagy Imre és mártír társai temetésén beszél. Am nemcsak ott: vendége lesz a Magyarországi Kutató Intézetnek és a FIDESZ-nek. Tíznapos látogatása idején bizonyára elhalmozzák más meghívásokkal is.

Aki sorsa ismeretében öt év börtön, halálos ítélet, forradalom, emigráció, új kezdés kényszere, érett férfiként) vagy korát tudva (betöltötte már 77. évét) megtört aggastyánra számít, nem fogja felismerni Király Bélát. A magas, feszes tartású férfi messziről elárulja az egykori katonatisztet, a csillárpíthatatlan szellemi érdeklődés, a közlés vágya pedig a tudóst — második életét.

A kaposvári állomásfőnök fia állatorvos szeretett volna lenni, de az akkor hosszú, költséges tanulmányokra nem tellett a családnak. Maradt a díjmentes Ludovika Akadémián, amelyet a véletlen-teremtette katonatiszt oly sikerrel végzett el, hogy pár év múlva már a vezérkar akadémia került.

Ítélt meg ki-ki a maga szemszögéből a Horthy-Magyarország tisztáztatását. Szakmai színvonala mindenesetre nemzetközileg ismert, sőt elis-

mert volt. Olyannyira, hogy amikor Király Béla, az újdonsült, jó negyvenes éveiben járó emigráns felvételre jelentkezett a New York-i Columbia Egyetemen, felsőfokú diplomáit minden további nélkül elfogadták. A magyar „öregdiák” azonban ragaszkodott ahhoz, hogy rendes hallgatóként bejárjon az előadásokra és vizsgázzon. Tanítani és kutatni akart, de előbb éveken át tanulmányozta, hogy mit és hogyan tanítanak. „Úgy véltem, csak magas tudományos színvonalon szolgálhatom a magyar ügyet” — mondja erről.

Amikor a hadtörténet oktatását megkezdte, jószerevel abban akorban volt, amikor mások már a kényelmes életet, a visszavonulást fontolgatták. Király Béla tanított, és csak 72 évesen ment nyugdíjba, a New York-i városi egyetem professzori katedrájáról. Ez az Egyesült Államok második legnagyobb állami egyeteme a kaliforniai után, diákok tízezreivel.

A professzor vidéki háza — ahol egyedül él, könyvek ezrei és a legújabb elektronikus szövegszerkesztő társaságában — szemmel láthatóan eleven műhely. Az Atlanti Kutató és Kiadó Társulat az ő gyermeke. Ez jellegzetesen amerikai vállalkozás, haszonra nem törekvő intézményként adómentességet élvez, sőt, támogatói nem

adóznak a társulatnak juttatott összegek után.

A támogatók javarészt magyar ügyet szolgálnak. Az immár hatvannál több kötet közül a legújabbak egyike az 1860–1960 közötti korszak jelentős magyar államférfiai mutatja be, Deák Ferencről Nagy Imréig. Az angol nyelvű sorozat történelmünk kulcskérdéseit is taglalja, a késő-középkori magyar szabadságharcoktól 48-on át a kisebbségi problémákig, a második világháború utáni időkig.

„Szerelmes történelmet írunk — mondja Király Béla, akinek neve szerzőként, szerkesztőként nem egy kötetben rajta van. — Nem sértjük meg persze a tudományos tárgyilagosságot követelményét, objektíven tárgyaljuk a magyarság jó tulajdonságait és hibáit egyaránt, de hát csak szeretettel írhatunk népünkéről.”

„Ez a megértő, megbocsátó, összefogó szeretet az amerikai magyarság többségéből — fájdalom — hiányzik” — teszi hozzá.

E sorok írója 1977-ben tanúja volt annak az amerikai törvényhozási ülésnek, amelyen a magyarság képviselőinek feltehető a kérdés: mi a véleményük arról, hogy a Carter-kormány visszaadja a szent koronát Magyarországnak. A meghívott emigránsok közül ketten

— Nagy Ferenc, a Rákosi által kiüldözött egykori kisgazda kormányfő és Király Béla — álltak ki a korona visszaadása mellett. A többi emigráns vezető emiatt a helyszínen olyan hangnemben támadt rájuk, hogy a felháborodott amerikai képviselők a terem kiürítésével fenyegettek.

„Kisebbségben vagyunk olyanok, akik az emigrációban is tenni akartak és akarnak hazánkért” — mondja Király Béla. Ilyen szemléletű barátaival látogat most haza. Közülük lesz Décsy János történész-professzor, aki 1956-ban szárnysegédje volt, Jónás Pál, a Petőfi Kör egykori elnöke, aki az új mexikói egyetemen tanít közgazdaságtudományt és Lipták Béla, aki a nagymarosi erőmű elleni harcából már Magyarországon is ismert.

A New York közelében fekvő tóparti üdülő-városkában a Kossuth-címmel díszített faház mellett galambúccok sora: Király Béla világéletében lelkes galambtenyésztő volt... A szép állatok gondozásában egyik honfitárs segít. Valószínűleg egyre több lesz a munkája: a katonatiszt-forradalmárgalambtenyésztő ideje egy részét kutatással szeretné töltetni, a budapesti levéltárakban. Mint reméli, tárcájában az amerikai mellett ott lesz a külföldön élő magyaroknak kiadott útlevelel is.

Emberiség elleni bűntettek

folytatás az 1. oldalról

nem lehet elegendő felmentés azokért a hatalmas bűnökért, amelyeket napjainkban elkövetnek Pekingben.

Mert mi másnak lehetne nevezni azt, amikor ártatlan fiatalokat és idősebbeket ölnek, taposnak páncélos járművekkel, csak azért, mert a legelemibb szabadságjogaik érvényesítéséért küzdenek? Sajtó- és szólás-zabadságot, a hatalomgyakorlásba való beleszólást — egy szóval demokráciát követelnek. Ez ma, a huszadik század vége felé közeledve, egy szocialistának nevezett és tartott országban olyan nagy bűn, hogy azért tömeggyilkosságot kell elkövetni?

A másik következtetés: ha nem a Csao Ce Jang — aki még ma is elvileg a KKP KB főtitkára — nevével fémjelzett reformerok kerülnek ki győztesen a hatalmi harcból, hanem azok, akik felelősek a mostani tragédiáért, bármilyen erős diktatúrát, vagy a hatvanas-hetvenes évek Magyarországhoz hasonló „aranyozott ketrecet” alakítanak is ki, egyben biztosak lehetnek a jövőre vezető: a kínai nép (sem) felejt, s nem bízhat semmilyen politikában, mely így szerezte vagy tartotta meg hatalmát. Bizalom nélkül pedig nem lehet jól kormányozni.

Ahogy az emberiség nem felejtette el a zsidók millióinak

kiirtását, vagy a sztálini milliós vérengzéseket, vagy a katyni mészárlásokat, nem is beszélve a magyar koncepciók perekről, illetve az ötvenhat utáni szegyetlen megtorlásokról, úgy mindig is emlékeztetünk maradt a mostani kínai népirtás.

Több, mint elgondolkodtató, hogy abban a pillanatban, amikor egy önmagát szocialistának valló hatalom veszélyben érzi korlátlan uralmát, azonnal az erőszak eszközeihez nyúl, beveti rendőrségét, katonaságát — saját népe ellen! Emlékeztetünk gondoljunk csak az ötvenhatos magyar és lengyel, a hatvannyolcas csehszlovák, a hetvenes, illetve a nyolcvanegyes lengyel, és az ideai szovjet, valamint kínai, enyhén szólva sem a szocializmus dicsőségét hirdető történésekre.

Tetszetős ellenérv lehet ezen események felemlegetése ellen, hogy ez minden ország belügye, a külső beavatkozást elkerülendő, ne is beszéljünk róla!

A soha el nem évülő emberiség elleni bűntettek azonban mindnyájunkra, mind az ötmilliárdunkra tartoznak, s ha ma még megakadályozni nem is tudjuk őket, legalább memem-tóként hagyjuk a közeljövőre, annak reményében, hogy az okosabb hatalomgyakorlók tanulnak belőle.

Wagner Dezső

Az államosított pártiskolától a személig

Régi vágya teljesül a kaposvári polgároknak, az ósztól a városé lesz az Oktatási Igazgatóság épülete. A tervek szerint az első tanévben a Munkácsy Gimnázium és a Hámán Kató Általános Iskola gondjait enyhítik az épület birtokbavételével. A következő tanévtől pedig két tannyelvű gimnáziumként vagy egészségügyi főiskolaként kívánják hasznosítani. Felmerült egy olyan ötlet is, hogy esetleg itt lehetne megvalósítani a Soros-alapítvány által kezdeményezett Közép-Európa Egyetemét. (Ha ez a variáció megvalósulna, valószínűleg rosszul érezné magát a hely régi szellem.) Az épület használatáért névleges bérleti díjat kell fizetnie az MSZMP-nek. Talán jobb lenne az egy összegű megváltás, mert a bérleti viszony felmondható. Mivel a javaslatot a megyei tanács és az MSZMP KB is megtárgyalja, van esély a módosításra.

A végrehajtó bizottság meghallgatta az újonnan létrejött tanácsok működéséről szóló beszámolót. Mint megtudhatjuk, legtöbb bonyodalom a vagyongelosztáskor merült fel. Az andocsi, a balatonberényi és az öreglaki tapasztalatok felhasználásával valószínűleg könnyebb lesz a további község szétválásának lebonyolítása.

Tíz százalékkal emelik a somogyi pedagógusok fizetését, ha a végrehajtó bizottság által kedden megtárgyalt előterjesztést a megyei tanács jóváhagyja. Ehhez több mint 5 millió forintot használnak fel a szeptembertől decemberig terjedő időszakban. Az emelés egy főre eső összegét nem határozták meg — ezzel is ösztönzik a differenciálást —, de annyit elárultak, hogy egy 50 fős iskolában havi tízezer forinttal nő a lemaradásuk. A VB-ülésein elhangzott, hogy a kormány által tavaly óta ígértett központi béremelés mértéke 17,1 százalékos lesz.

Az ülés legnagyobb terjedelmű napirendje a megyében keletkező hulladékok elhelyezéséről és hasznosításáról szóló beszámoló volt. A kérdéssről Szita Károly megyei környezet- és természetvédelmi főmérnök adott tájékoztatást lapunknak.

— *Milyen a szeméthyelyzet Somogy megyében?*

— Felmérést készítettünk a szemételepekről, s ebből az derült ki, hogy mínusz 1-ről kell indulnunk. A 194 szemételepből csak 25 rendelkezik a vízügyi igazgatóság és a KÖJÁL engedélyvel, de ezek közül is csak kilenc telep felel meg a szabványoknak.

— *Milyen feladatokat tűztek ki maguk elé?*

— Ahhoz, hogy a továbbiakat meghatározzuk, létre kell hozni egy adattárat a „szemétermelésről”, csak így tudjuk eldönteni, hova és mekkorára méretezzük a szemételepeket, hulladékhasznosítókat. A jelenlegi hulladékszámítási normák egyszerűen nevetségesek, ezekkel nem lehet tervek készíteni.

— *Ha elkészül az adattár, merre indulnak tovább?*

— A megye hidrogeológiai adottságai miatt csak kevés terület alkalmas szeméttárolók létesítésére, ezért még fontosabbá válik az ártalmatlanítás. Persze, ez nem jelentheti csak az égetést, nagyon fontos lenne a másodnyersanyagok visszanyerése.

— *Felmerült a szelektív hulladékgyűjtés kísérleti bevezetése. Hogyan lehet érdekeltté tenni a lakosságot abban, hogy különválogassa a papírt a vastól vagy a növényi hulladéktól?*

— A környezetvédelemnél is ki kell dolgozni a gazdasági érdekeltiségi rendszert. Például, aki hajlandó részt venni a szelektív hulladékgyűjtésben — szétválogatja a szemétét — attól nem kellene szemétszállítási díjat szedni, vagy legalábbis jóval kevesebbet, mint attól, aki erre nem hajlandó.

— *Hogyan lehet egy-egy települést érdekeltté tenni abban, hogy befogadja más település szemétét?*

— Mivel sok a félelem az emberekben, először is létesíteni kellene néhány referenciatelepet, melyet bátran megmutathatnánk mindenkinek. Az érdekelttség abban jelentkezne, hogy a település elhelyezheti saját hulladékát, illetve abban, hogy egy ilyen több tízmilliósi beruházásnál mindig csurran-cseppen valami a közvetlen környezetnek. A végrehajtó bizottság úgy döntött, hogy egy megyei alapot hoznak létre, melyből pénzt lehet nyerni új hulladékátrolók építéséhez.

— *A tervek szerint Fiad község mellett akarnak veszélyeshulladék-tárolót építeni, de a helyi lakosság nem enged.*

— Fiadra azért esett a választásunk, mert agyagpaplan helyezkedik el a felszín alatt. Az első falugyűlésen meggyőztük a jelenlévőket, de utána kialakult egy ellentábor, velük már nem jártunk sikerrel. Most arra próbáljuk rávenni őket, hogy jöjjenek el velünk Egerbe, ahol megbizonyosodhatnának egy ilyen beruházás veszélytelenségéről. Utána az itthonmaradóknak is beszámolnánk az útról, aztán pedig szavazni kellene, mert az idő sürget.

— *Az, hogy ez veszélytelen lesz, önmagában kevés. Mit kap a falu azért, hogy befogadja a megye veszélyes hulladékát?*

— Kaphat például utat, néhány embernek munkahelyet, meg tudnánk oldani a vezetékes vízellátást.

— *Mi lesz, ha nem vállalják?*

— Akkor más hely után kell néznünk, és addig marad a régi módszer: a vállalatok tárolják — nem a legmegfelelőbb feltételek között — a veszélyes hulladékokat.

Gyórfy Árpád

Megkezdte működését a Szabad Demokraták Szövetsége Liberális Klubja

Vasárnap este tartotta első rendezvényét az SZDSZ Liberális Klubja. Szent-Iványi István, az ellenzéki szervezet ügyvivő testületének tagja mint házigazda nyitotta meg az összejövetelt a Marcibányi téri művelődési házban.

A Szabad Demokraták Szövetsége olyan politikai szervezet — mondotta —, mely nem követ egységesen semmiféle ideológiát. Nyitottak vagyunk és teret biztosítunk különböző politikai platformoknak. Tagságunk egy része konzervatívabb, illetve liberális beállítottságú, míg más tagjaink, akik attól tartanak, hogy az egyéni szabadság abszolút értékévé emelése a szociális szempontok rovására lenne, inkább a szociális demokrácia hívei. Ennek megfelelően két politikai klub létesült az SZDSZ keretei között: a Szociális Demokraták Klubja és a Liberális Klub.

Konrád György író szólott ezután a liberális etikáról. — Szá-

momra a gondolatszabadság a legfőbb érték — mondotta —, nemzeti, szociális vagy egyéb értékrendeket csak annyiban tudok elfogadni, amennyiben az egyéni szabadsággal, a gondolatszabadsággal kompromisszumba hozható.

Tardos Márton közgazdász szerint a gazdaságban az tekinthető liberálisnak, aki a szabadságot előbbre helyezi a biztonságnál és az egyenlőségénél. A liberális alapja a gazdaságban a tulajdon. Magántulajdon nélkül nincs hatékony gazdaság, de társadalmi biztonság sincs az egyén számára.

Tardos Márton a továbbiakban a közeljövő gazdasági feladatairól szólt, majd átadta a mikrofont a legnagyobb érdeklődéssel várt előadónak, Tölgyessy Péternek, aki az Ellenzéki Kerekasztal és a hatalom közt folyó előkészítő megbeszélésekről adott tájékoztatást.

Az Emberi és Polgári Jogok Nyilatkozatától az új magyar alkotmányig

Fiatal történelemkutatók nyári tábora Balatonfenyvesen

A nyáron nyegyszerre rendezik meg Balatonfenyvesen a dél-dunántúli történelemkutatók nyári táborát. Az eddigi táborok során foglalkoztak a magyar múlt szinte minden korszakával, az egyetemes történelemből pedig a XIX—XX. század fő kérdéseivel.

A tábor elindítója és szakmai vezetője Vonyó József, a JPTE adjunktusa nyilatkozott lapunknak az ideai tervekről.

— *Milyen témákkal foglalkoznak idén?*

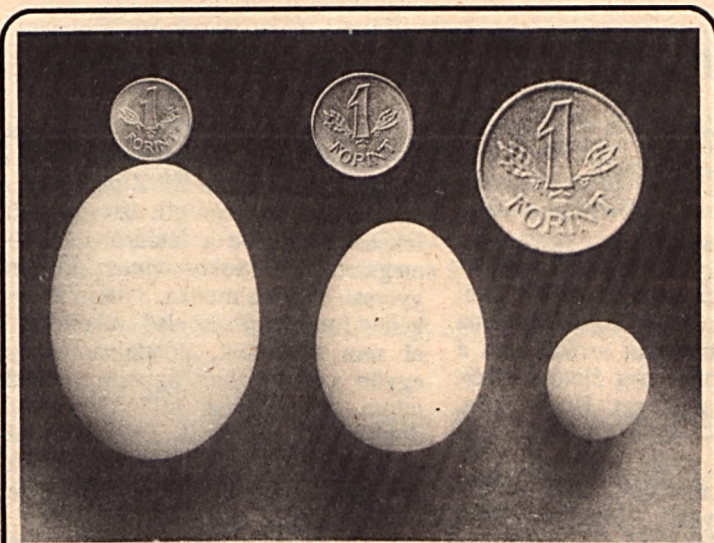
— Az első kiemelt témakörünk a francia forradalom és annak kelet-európai hatása — előadók: Vadász Sándor és Gergely András egyetemi docensek. A második nagyobb blokkban a határainkon túli magyar kisebbség — illetve a szlovén magyarság — helyzetével foglalkozunk történeti és nemzetközi jogi szempontból. Előadók: Herceg Géza akadémikus, L. Nagy Zsuzsa, Puskás Julia, Szili Ferenc és Szarka László. A harmadik fő csomópont a két világháború közötti és a II. világháború utáni magyar külpolitikai mozgástér, melyről Juhász Gyula akadémikus és Vida István kandidátus tart előadást. Az utolsó történeti blokkban a diktatórikus rendszerek gazdasági és társadalmi gyökereivel és megvalósulásával foglalkozunk Krausz Tamás és Tóth Tibor segítségével. Végezetül lesz egy aktuális

politikai témákkal foglalkozó délelőtti, amikor az alkotmányreform, a gazdasági reform és a politikai reform kérdéseiről vitázhatnak a táborlakók Kéri László politológussal, Bélyácz Iván közgazdásszal, Petrétei József államjogással és Szalai Péter alkotmányjogással. Az előadásokon, vitákon kívül nagyon sok szabadidős programot szervezünk, így például lesz két film az ötvenes évekről, de akinek kell egy kis pihenés, az nyugodtan fürödhet a tábor strandján.

— *Mikor lesz a tábor, kiket látának szívesen?*

— A tábor július 31 — augusztus 6-ig tart, a Somogy Megyei DEMISZ táborában kaptunk helyet Balatonfenyves-Alsón. Várunk minden 18 év feletti, magyarul tudó személyt, aki hobbiból vagy hivatászerűen érdeklődik a történelem iránt. A részvételi díj hét napra kétezer forint, mely magában foglalja a szállást, az étkezés és a program költségeit. Aki érdeklődik a tábor iránt, az levélben jelentkezhet a Zala megyei levéltárban Foki Ibolya levéltárnossal — 8900 Zalaegerszeg, Széchenyi tér 5. Mivel a tábor szervezésében állami szervek is részt vesznek, a tanárok részvételi költségét az iskoláik általában átvállalják.

Gy. Á.

Konvertibilizálódik-e a tojás?

A kisgazdaságokban mindig teremnek óriás retkek, meg óriás tökök, s időnkint a tyúkok is tojnak óriás tojást, sőt olyan aprót is, hogy az egy fürjnek is a szégyenére válna. Ilyen tojásokat hoztak be hozzánk, Kedves Olvasók, miket egy normál méretű tikmonnyal összehasonlítva mutatunk most be. Persze, az embernek egy tojásról nemcsak az jut eszébe, hogy ez volt-e előbb vagy a tyúk, hanem a tyúk is — nem tyúktojás! —, melyben tükröződik például gazdaságunk.

Még aprócska gyermek voltam, mikor anyám egyszer szódaért küldött. Adott kétszáz pengőt, két gyönyörű piroshasú bankót. „Kisfiam, ez kevés” — mondta Juliska néni, a szóadás. „Vidd haza az üvegeket, és mondd meg az édesanyádnak, hogy küldjön még pénzt.” Hogy mennyiről volt szó, arra már nem emlékszem, csak tudom, hogy anyám egy marokra való bankjegyet nyomott a kezembe. Kicsit sokat játszottam út közben a gyerekekkel, mert mire a szódagyárba értem, a Juliska néni kevesellte a pengőt, amit vittem. „Tudod mit? Vidd vissza a pénzt, és mondd meg édesanyádnak, hogy küldjön négy tojást!”

Azóta már tudom, hogy a tojás ekkor vált konvertibilis valutává. Ezt csak erősíti az a tény, hogy azokban az időkben — kortársaim igazolhatnák —, egy tojásért meg lehetett nézni a medvét, háromért az egész cirkusz előadást.

Hát ilyesmik jutottak eszembe a szerkesztőségünkbe hozott tojásokról. No meg azok az árány-változások, amelyeknek manapság szenvedő alanyai vagyunk.

czakó

Rajzanak a néprajzosok

Szeminárium a határon túliaknak

A határainkon túli magyar néprajzi gyűjtőknek és honismereti kutatóknak szervez alapképzést a TIT és a Magyar Néprajzi Társaság. Az első „néprajzi szeminárium” július 2-án kezdődik Békésen. A rendezők 20—25 résztvevőre számítottak, ám eddig már 28-an jelentkeztek Ausztriából, Csehországból, Jugoszláviából és a Szovjetunióból. A szervezők remélik, hogy erdélyi néprajzosok is eljutnak a békési szemináriumra. Az egyedülálló rendezvényorszozaton most először együtt vesznek részt a szomszédos országokban élő néprajzi gyűjtők. A szemináriumon vezető magyar néprajztudósok tartanak előadásokat, a kiegészítő rendezvények közt pedig

hangversenyeket, színházi előadásokat, a helyi múzeumokkal való ismerkedést kínál a békési szeminárium.

A szeminárium gondolata 1988 őszén, a határon túli magyarság egri konferenciáján merült fel. Ott fogalmazódott meg, hogy a szomszédos országokban élő lelkes kutatók magukra hagyatva dolgoznak, s nem ismerik eléggé a magyarországi néprajztudomány eredményeit, de az egyetemes magyar népi műveltséget sem, tehát segítséget kell nyújtanunk ehhez a számukra. A szeminárium azért kerül Békésre, mert e megyében négy nemzetiség él, s körtükben rendszeres néprajzkutatás folyik.

Rókalelkű bátya már van...

Toldi kerestetik

Ismét lesz Toldi-választás Visegrádon. A szervezők július 1-jére és 2-ára várják a királyi palota udvarára azokat a pályázókat, akik már elmúltak 18 évesek, és elég erőt éreznek magukban ahhoz, hogy több méterre eldobják az 50 kilogramm súlyú malomkövet, illetve hosszabb ideig képesek nyújtott karral „Buda felé mutatni az utat” egy három méteres rúddal. A versenyre történelmi játék keretében kerül sor, ahol a Toldi-jelöltek Nagy Lajos király és udvartartása előtt mérik össze erejüket. A teljesít-

ményeket neves élsportolók által álló „királyi ítélőmesterek” értékelik. A válogatott július 1-jén, szombaton, a döntő küzdelmet július 2-án, vasárnap rendezik meg. A legeredményesebben hazai versenyző egy évre elnyeri a Toldi Miklós címet, továbbá a rendező szervek ajándékát. A győztest — aki külföldi is lehet — a rendező szervek dunakanyari nyaralással jutalmazzák. A legjobb három versenyző meghívást kap az NSZK-ba a július 21. és 23. között megrendezendő kaltenbergi lovagi játékokra.

A Nagy Imre-csoport a jugoszláv követségen (III.)

(1956. november 4—22.)

November 3-án, szombaton az országban megnyugodott a helyzet, és a vezetés joggal hitte, hogy hétfőn, ötödikén megindul a normális élet. A Tökölnön folytatódó szovjet—magyar katonai tárgyalások eredményes befejezésének reménye csak fokozta a vezetés optimizmusát. Nagy Imre és a parlamentben tartózkodó társai a rendkívül fárasztó napok után éjjeltájjban vonultak vissza, aludni, parlamenti ideiglenes szálláshelyükre, Nagy Imre az elnöki szobába. A parlamentben tartózkodott még ezen az éjjelen többek között Király Béla, Tildy Zoltán, Donáth Ferenc és Vas Zoltán is.

November negyedikén hajnali 4 óra körül Király Béla ébresztette fel Nagy Imrét azzal a tragikus hírről, hogy a szovjet csapatok megtámadták Budapestet. Nagy Imre a leghatározottabban megtiltotta a magyar katonai egységeknek, hogy a szovjet csapatokkal tűzharcba keveredjenek, ugyanakkor azt indítványozta, hogy a Tökölnön tárgyaló küldöttséggel teremtsenek telefonösszeköttetést. Király Béla erre kísérletet is tett, de az sikertelen maradt. Nagy Imre, Tildy Zoltán és Donáth Ferenc ekkor határozta el, hogy a nemzethez fordul és ismerteti a helyzetet. Más lehetőségük nem lévén, rádiónyilatkozatot fogalmazásában állapodtak meg. Információink szerint a nyilatkozat első mondatát Donáth Ferenc fogalmazta meg, a nyilatkozat többi ré-

sztet közösen diktálták, formázták. Hajnali 5 óra 20 perckor megszaktították a rádió adását és Nagy Imre beolvasta a nyilatkozatot, amely a következőképpen hangzott:

„Itt Nagy Imre beszél, a Magyar Népköztársaság minisztertanácsának elnöke. Ma hajnalban szovjet csapatok támadást indítottak fővárosunk ellen, azzal a nyilvánvaló szándékkal, hogy megdöntsék a magyar törvényes demokratikus kormányt. Csapatunk harcban állnak. A kormány a helyén van. Ezt közlöm az ország népével és a világ közvéleményével.” A nyilatkozat elhangzása után a Himnusz, majd a Szózat következett. Mialatt Nagy Imre és Donáth Ferenc a rádiónyilatkozatot fogalmazták, Haraszi Sándort felhívja Sigmund, a jugoszláv követség tanácsosa, s közvetíti Szoldatics nagykövet üzenetét, miszerint Tito megbízásából szívesen látják Harasztit és családját a követségen. Nagy Imréék ekkor még nem tudják, hogy megalakult a Kádár János által vezetett kormány, változatlanul bizonytalanok Kádár hollétét illetően, s még azt a feltételezést sem tartják kizártnak, hogy Kádárt a szovjet követségen tartják fogságban, november 1-jén ugyanis szovjet egyenruhás katonák között a követség épülete előtt látták utoljára. A parlamentben lévők számára nyilvánvaló, hogy a szovjet csapatok előli menedékként ajánlják a jugoszlávok követségük

vendégszeretét. De harminc év távlatból sem lehetünk biztosak abban, hogy a jugoszlávok nem kettős játékot játszottak-e. Egyrészt a menedékjog felajánlásával meg akarták óvni Nagy Imrét és társait a közvetlen veszélytől, másrészt viszont — éppen azzal, hogy nincsenek szabadlábon — biztosítani akarták a bevonuló szovjet erőknek, hogy azok saját embereiket ültethessék a párt és államapparátus vezető posztjaira. S ma már tudjuk, hogy mindez a Titoval történt előzetes egyeztetés alapján kialakított forgatókönyv szerint folyt!

A jugoszláv követség egyes tisztviselői tudatosan félrevezették Nagy Imrét és társait, de az is nyilvánvaló, hogy nem minden diplomata illetve alkalmazott volt beavatva a Tito által szentesített kettős játékba. Általában azonban leszögezhetjük, hogy a jugoszlávok magatartása nem volt egyértelmű. Valóban az lehetett az eredeti szándékuk, hogy megmentésük Nagy Imre és társai életét, de ezzel párhuzamosan a szovjetek terveit is segíteni kívánták, éppen azzal, hogy a Nagy Imre-csoport — legalább átmenetileg — eltűnik a politika porondjáról. A jugoszláv szerepe dubiózus volt, vagy diplomatikusan fogalmazva, olyan kompromisszumot támogattak, amely a Szovjetunióknak is megfelel és Nagy Imréék életét is megmenti. Nem feledkezhettünk meg arról, hogy Sigmund telefonját megelőzte no-

vember 2-áról 3-ára virradó éjszaka Hruscsov és Malenkov tárgyalása Titoval Brioni szigetén (azután, hogy a szovjet vezetők már tárgyaltak a csehszlovák, román, bolgár és kínai vezetőkkel), ahol a szovjet vezetők — ha hosszas vita után is, de — megszerezték Tito, Karelj és Rankovics hozzájárulását a magyarországi beavatkozáshoz és Hruscsovék elfogadták Tito javaslatát, mely szerint a szovjetek által eredetileg Münnichnek szánt pozíciót Kádár kapja meg. Arról nem lehetnek ismereteink, hogy ki volt a jugoszláv követségen dolgozók közül beavatva a tárgyalás eredményeibe, s ki volt, aki jószándékúan cselekedett, amikor Nagy Imrét és társait a követségre invitálta.

Mivel a jugoszláv—szovjet tárgyalások november 2-áról 3-ára virradó éjjel folytak, még az is elképzelhető, hogy a Szántó Zoltánnak címzett távirat e tárgyalások előtt fogalmazódott. November negyedikén hajnalban azonban, amikor a táviratban foglaltak megvalósítására sor került, már túl vagyunk a szovjet-jugoszláv tárgyalásokon, így az invitálás tartalma merőben más, mint a tárgyalások előtt volt. Ekkor már Kádár János személyét illetően is egyezség született Hruscsov és Tito között. Ugyanakkor az is valószínűnek látszik, hogy a jugoszláv külügyminisztérium — ismerve a Nagy Imre-csoport egyes tagjai és a jugoszláv diplomaták kö-

zötti jó KAPCSOLATOT — nem avatott be minden követésgé dolgozót a brioni tárgyalások titkába.

Sigmund felhívta tehát Harasztit a lakásán, hogy meginvitálja a jugoszláv követségre. Haraszi közölte Sigmunddal, hogy nincs egyedül, vele tartózkodik felesége, leánya, Haraszi Mária, annak férje, Losonczy Géza, valamint Újhelyi Szilárd is. Sigmund habozás nélkül közölte, hogy a meghívás természetesen, rájuk is vonatkozik, annál is inkább, mert Újhelyi Szilárdot már keresték el. Hat óraker magá Dalibor Szoldatics, a jugoszláv nagykövet telefonált a parlamentbe és átadta Tito üzenetét: tekintettel a megindult szovjet támadásra, amennyiben Nagy Imre és legközvetlenebb munkatársai menedéket akarnak kapni a jugoszláv nagykövetségen, máris induljanak, várják őket. Ez a telefonhívás megerősítette a korábban Szántó Zoltánhoz eljuttatott táviratnak, amelyről mindeztideig Nagy Imre és társai nem tudtak.

Mindebből világosan látszik, hogy maga a menekítés végeredményben jól szervezett akció volt, amelyben a követség dolgozói, beosztottak és vezetők egyaránt részt vettek. A jugoszláv követség munkatársai azonban nem álltak meg az invitációnál, hanem a követség diplomáciai menetességét biztosító gépkocsijait is a menekülők rendelkezésére bocsátották.

A menekülők elhelyezésére azonban nem készült előzetes terv, így az is mindvégig tisztázatlan volt, hogy a meghívás kikre terjed ki. A követségre kerültek végleges névsora is bizonyítja ezt a bizonytalanságot, azzal is, hogy kik voltak ott, de azzal is, hogy kik nem kerültek be végül a követségre. Bár a rádióban ekkorra már elhangzott Kádár és Münnich beszéde a forradalmi munkás-paraszt kormány megalakulásáról, erről azonban a parlamentben lévők még semmit sem tudtak.

Nézzük meg, hogy végül is kik kerültek a jugoszláv követségre, de ezt megelőzően idézzük fel, hogy november elsején Kádár János bejelentette: megalakult a kommunista új pártja, az MSZMP (kevesen leszünk, de becsületesek), s annak alakuló kongresszusáig ideiglenes Intéző Bizottságot hoztak létre, amelynek tagja Donáth Ferenc, Kádár János, Kopácsi Sándor, Losonczy Géza, Lukács György, Nagy Imre és Szántó Zoltán volt. A héttagú ideiglenes Intéző Bizottság öt tagja került a jugoszláv követségre (Donáth, Losonczy, Lukács, Nagy és Szántó).

Kádár a szovjetek oldalára állt, Kopácsi pedig eltűnt, majd mint kiderült, a szovjet követség fogságába esett. Ilyeténképpen mivel a héttagú ideiglenes IB öt tagja együtt volt, a testület formálisan határozatképesnek volt minősíthető.

folytatjuk

4

DÁTUM

1989. június 9.

Merre jártok, hátizsákos emberek?

Turistalesen a város szélén

Nosztagikus gondolataim támadtak, amikor a nagy magyar turista útját ismét végignézte a televízióban, hiszen Rockenbauer Pál ismét végigtanította Magyarországot. Eszembe jutott serdülőkorom bolyongása a szentpáli legelőn. Végigszaladtunk a Hársfa utcán, keresztül a vasúton, fel a „gugyuló Jézusnál” a Róma hegyre, majd a Rippl-Rónai villa mellett le a szentpáli legelőre.

Nekiindultam, de szégyen szemre bevallom, a Lonka hegyi tetőtől már buszra szálltam, és visszatértem a városba. Hiába, nemcsak a megért negyven év, hanem elkényelmesedett világunk is retirálásra készített — hosszú zihálás után.

Nem hagyott nyugodni a kudarc, keresni indultam olyanokat, akiket még hajt a sikerélmény. Autóbuszmenetrenddel felszerelve először a Zselic felőli, a városból déli irányba kivezető utak mentén foglaltam leszállást.

Nem hozott szerencsét (riportalant) egyetlen busz sem, az utasok mind-mind közeli hobbikertjeikbe siettek. Az egyetlen nem kertészkedni induló ember egyenruhája azonnal sejtette, nem kirándulót látok a szülőföldjére autóstoppal igyekvő kiskatonában.

Ellenkező irányba indulva csak horgászkesztyűiket cipelő kerékpáros, motoros sporttársakat kerülgettem, a buszok üresen jöttek a városszéli fordulóig. A Deseda víztározóhoz évre megijedtem a sok gépkocsi látványától, és gyorsan visszafordultam.

Visszatérve, a város parkjai mellett lépésben elhaladva, mégis láttam néhány kényelmesen sétálgató embert. Deres hajuk, hajlott hátuk már idős korukról vallott, de a szemükben lobogó tűz azt mutatta, ők már a régi nagy események „leveztető edzései” tartják. Immár hátizsák nélkül.

Emlékeimre hagyatkozva azért leballagtam a vasútállomára, hisz ott hajdan turistatérkép mutatta be a környék érdekességeit, túraújtait. Sajnos ez is csak emlék. Valahogy eltűntetek, hátizsákos turisták, leoptak a fákról, oszlopokról a jelzések. Madárdalért, mezei virágillatért már kocsival járunk. Sajnos!

(Mészai)

Farkas gyomra, koporsója

„... temetésünkről is is mihaszna sopánkodnunk.”
(Zrínyi M.)

Izgalommal elegy pillanatokat élünk. Az év végi ismétlés perceit. Órai penitenciánk a régebbi korok irodalma volt. A keresztmetszet szűkös, ám a változatos, de hányatott életű szerzők feledtetni látszottak ezt. Bornemisza, Balassa, Zrínyi — sorjázta neveik szabályosan. Sok vitéz embernek holló gyomra volt koporsója, annál inkább fennmarad nevük. Beléborzadtam. Zrínyi a dicsőségnek törvényét igyekezett definiálni a sorokkal, (ezt a szövegkörnyezet hűen igazolja!), ám bennem ágalt a szörnyűlködés. Milyen más ez egy másik képzetbe helyettesítve! Egy frissiben hallott emlékezés képei türemkedtek élelem. 1945 február dereka. Krivoj Rog. Läger. Nem először, de az-

nap, a számítottnál több volt a halott. B.A.-t temetni vezényelték. — „Akár a hasábfák, kerültek a ZISZ platójára a tetemek.” A városon túl, az erdő alatt, feketén kígyózott a futóárokserű tömegsír. „A többfokos minusz ellenére gyorsan haladt a munka. S mert kétszer kellett fordulnunk, az első „rakomány” el sem hantoltuk, gondolván, majd együtt a kettőt, hisz úgysem ugranak talpra, nem futnak el!” Visszatérve döbbenet tapasztalták; a tetemek eltűnését. Göröcsös írtózatukat a kísérő katonaszavai oldotta fel: — A farkasok, azok ették meg őket!

„Akár farkas, akár emésszen holló; (Mindentűt felylül ég, a föld leszen alsó.)” — kívánczok né a folytatás Zrínyivel. Tán illenék, de nem tudom a dicsőségideát tettenérni. Ehelyett csupán szégyent érzek s büntudatteljes undort.

Bayer Béla

HONFITÁRSAINK!

Nemzetünk újabb gyásznapja: június 16. Ezen a napon temetik 31 év után az 1956. október 23-án kirobbant forradalom mártírjait. Szimbólumnak tekintjük!

A temetés napján emlékezzünk minden áldozatra, akiknek drága életét nemzetünk hóhérainak gyilkos golyói és kötelei oltották ki.

Haláluk nem lehet hiábavaló! Megemlékezésünk jeléül — legalább az est beálltával — gyűjtsünk gyertyát ablakunkban! Lesz még szabad és független Magyarország!

A Tolna Megyei Ellenzéki Kerekasztal szervezetei:
Független Kisgazda és Polgári Párt
Magyar Demokrata Fórum
Magyar Néppárt
Magyarországi Szociáldemokrata Párt
Szabad Demokraták Szövetsége

Akiket akkor veszítettünk el

Egy bonyhádi 1956-os áldozatról

Ifj. Domokos Piusz mentősként, munka közben áldozta életét, 1956. október 27-én. Én vagyok az áldozat nagybátyja, egyedüli rokona, mivel apja, anyja és három fiútestvére meghalt.

Ifj. Domokos Piusz a Nemzeti Színháznál mint világosító, dolgozott, 1956. X. 24-én, mivel szünetelt a színház, beállt mentősként, a mentővel szállította a betegeket, különböző kórházakba. Én is Pesten laktam, rendszeresen találkoztunk. 25-én szólt, hogy kimennek Bécsbe gyógyszerért. Bécsből hazajött, hozzám jött, elmondott mindent. Félttem és mindig figyelmeztettem, hogy vigyázzon magára. Október 26-án kerestem a lakásán, a házmaster nem tudott róla. Október 27-28-án egy barátom, Csömör Rudi szólt, hogy a Jósika utca sarkán fel van szedve a járda, oda van temetve három fiatal, egyen rajta van egy fénykép, rá van írva, hogy Domokos Piusz.

Azonnal felkerestem, találtam egy asszonyt, és érdeklődtem, hogy ki temette el? A Jósika utca 3. házmastera jelentkezett, és mondta, hogy ő temette le, majd bement a szobába és kihozta az összes iratait. Személyit, jogosítványt, útlevelet, 1.200 schillinget, egy kevés magyar pénzt.

A házmaster elmondta, hogy a mentővel vitt két sebesült lányt, az egyik féllábú volt. Amikor a mentőkocsi megjelent az út végén, szembejött egy orosz tank és tüzelni kezdett a mentőre.

Az öcsém és az egyik lány meghalt, a féllábú lány megmaradt. Az asszony megmutatta a mentőt, be volt tolvá egy udvarba. 70-80 lövés volt rajta, az öcsémet 32 golyó érte. A féllábú lányt felkerestem a kórházban és elbeszélgettem vele.

A börtönből kiszabadult Doszpod Gyula harci lakostól üzentem Piusz édesapjának. Három nap múlva feljött a cipőgyár teherautójával, elmentünk a Nemzeti Színházba, ők adtak koporsót. Engedély nélkül, több száz ember jelenlétében kibontottam, koporsóba tettük, elszállítottuk Bonyhádra.

Bonyhádon a római katolikus temetőben fekszik, kérem, ne feledkezzünk meg róla sem! Hős volt, fegyver nélkül, emberek életét mentve halt meg.

Bonyhád, 1989. június 4.

Domokos Ferenc
Domokos Ferenc

A fővárosban dőlnek el a dolgok

Számítógépet tartanak a csapatok

Az élvonalbeli labdarúgó-bajnokság zárófordulója előtt csupán két dolog biztos. Az egyik, hogy a Dunaujváros már kiesett, a másik: a bajnoki cím sorsa a kispoti Bozsik-stadionban dől el. Itt ugyanis bármi lesz az eredmény, bajnok csak a Bp. Honvéd vagy az MTK-lehet. Két pont mindenképpen el kell érni a két csapatnak, hogy a negyedik helyre kerüljenek. Nyilván mindkét részcsoportnak meg kell érnie a harmadik helyet, hogy a két csapat ne kerüljön le a negyedik helyre. A Bp. Honvéd és az MTK-ban is jó tizenegyesjátékosok vannak. A piros-fehérek a bajnokság során eddig hét alkalommal rúgtak büntetőket a ráadásban, ebből hatszor győztesen kerültek ki.

A rekordot pedig éppen a kék-fehérek tartják. A rendes játékidőben tizenegyszer végeztek döntetlenre és nyolcszor két ponttal jöttek ki az idegfelesztő végjátékból. A papírforma egyébként azt ígéri, hogy a Bp. Honvéd megvédi bajnoki címét. Nem elsősorban azért, mert ők lesznek a házigazdák, hanem azért, mert amióta a bundaügybe belekeveredett Fodorral és Kovács Kálmánnal kiegészültek, azóta rendkívül gólveszélyessé vált a támadójátékuk, védelmük és a középpályás soruk pedig az egész mezőnyben a legstabilabb és a leg-

egységesebb. Az MTK mellett az szól, hogy több olyan játékosal is rendelkeznek, akik egyéni játékkal meccseket tudnak eldönteni, kevesebb kidolgozott ziccer, gólhözlet kell nekik a mérkőzés eldöntéséhez, mint általában a többi csapatnak.

Reménykedik a Fradi. Reménykedhetnek is a zöld-fehér hívek, hiszen ennyire lendületes, ennyire elszánt és ennyire küzdeni tudó Fradi már régen futott ki a pályára. Hiába, az úgynevezett Fradi-szív egyik legjelesebb megszemélyesítője éppen a jelenlegi tréner, Rákosi Gyula, akinek kellő komolysággal és szigorúsággal sikerült rendet teremteni a fejekben, helyretenni a mai Ferencvárosban azokat, akik a tivornyázásra, felelőtlen bohémságra hajlamosak. Az odahaza roppant magabiztos Veszprém ellen is esélyesek a három pontra a zöld-fehérek, ami még ezüstérmes is hozhat, de még két ponttal is már az UEFA Kupa szereplésre föl jogosító dobogós helyen végeznek.

Ezt szeretné elérni a Videoton is. Ehhez Siófokon nyernie kell, de ha a Fradi egy pontnál többel tér haza Veszprémből, akkor egy balatoni bravúr is hiábavaló. Siófok persze nem hagyja magát. Számukra ugyan a betervezett 9—10. helyezések egyikének megszerzése már nem lehetséges, viszont nem érezhetik magukat teljesen páholyban a kiesés szempontjából, ugyanis — ahogy mindenki — ők is számolhatnak. Ha a ZTE netán úgy megtámaszodna, hogy megvédi a Vasast a Fáy utcában, akkor jobb gól-

különbsége révén még az osztályozót is elkerülhetné, feltéve, ha a Siófok kikap. A másik osztályozós jelölt, a Haladás, bizonyára összeszedi magát annyira, hogy a középszerűen biztos tagjának számító, ezáltal kellően nem motivált Békéscsaba ellen triplázzon, amivel jelenlegi osztályozós helyét megerősítené.

A Vasas nagy hajrája — függetlenül a szerdai „nagy zakótól” — nem volt hiábavaló. Sorsa most már a saját kezében van: a ZTE elleni siker majdnem biztosan a bentmaradást jelenti, nagyon nehezen képzelhető el ugyanis, hogy a piros-kékek a jelenlegi eléggé nivótlan NB II valamelyik második helyezettjével szemben ne tudnák biztosítani a bentmaradást. Egyébként a pártatlan szurkolók azt szeretnék, ha mindkét csapat kiesne. A Vasasért azért óhajítják, mert végre egy nagymúltú fővárosi csapat is ki tudna esni az NB I-ből.

A 30. forduló (szombat) párosítása: Ú. Dózsa — PMSC, Haladás — Békéscsaba, Vasas — ZTE, Veszprém — FTC, Dunaujváros — Rába ETO, Vác — Tatabánya, Siófok — Videoton, Bp. Honvéd — MTK-VM. (Valamennyi mérkőzés 17 órakor kezdődik.)

Az NB I állása

1. Bp. Honvéd	29	15	6	1	7	42—28	58
2. MTK-VM	29	13	8	3	5	41—32	58
3. Ferencváros	29	15	4	3	7	47—29	56
4. Videoton	29	17	-	4	8	56—31	55
5. Rába ETO	29	15	3	2	9	43—31	53
6. Békéscsaba	29	12	4	2	11	40—34	46
7. Tatabánya	29	11	3	6	9	36—34	45
8. Váci Izzó	29	10	5	5	9	32—31	45
9. Veszprém	29	9	6	3	12	23—33	41
10. Pécs	29	9	3	7	10	34—35	40
11. Ú. Dózsa	29	10	2	4	13	35—34	38
12. Siófok	29	8	4	5	12	33—40	37
13. Zalaegerszeg	29	7	4	5	13	37—42	34
14. Haladás	29	6	5	4	14	29—44	32
15. Vasas	29	7	2	7	13	33—58	32
16. Dunaujváros	29	3	6	5	15	27—52	26

Országos csúcsot javított a szekszárdi váltó

Két pécsi szerepel az angol—magyar viadalon

Kitűnően szerepeltek a szekszárdi és a pécsi atléták a közelmúltban megrendezett országos bajnokságon. Az AC Szekszárd serdülő fiú 4 x 200-as váltója (Balogh, Dorogi, Ignác, Jantó) a szó igazi értelmében valóra váltotta esélyességét: 1:31,28 perces idővel — új magyar serdülő-csúccsal! — nyert. A pécsi Bázis atlétikai

szakosztálya pedig három második helyet (4 x 100, fiú, 4 x 200, lány, 4 x 400 m, lány) és egy harmadik helyet (4 x 800 m, lány) szerzett.

Egyébként a vasárnap sorra kerülő Anglia — Magyarország felnőtt válogatott viadalon Lábadyne Kroh Judit magasugró és Kárpáti Péter hármasugró

Verebes véleménye

Legyen piac legyen nélkül

A Magyar Labdarúgó Szövetség első országos közgyűlését pénteken, 10 órai kezdettel tartja a MEDOSZ színháztermében. A tanácskozáson dr. Varga Miklós, az MLSZ társelnöke számol be az 1986-89 közötti időszakban elvégzett munkáról, majd ismerteti az új alapszabály-tervezetet. Ezt követi az elnök, az elnökség tagjainak és a számvizsgáló bizottság elnökeinek és tagjainak a megválasztása. Ez röviden a napirend, de hogy valójában milyen, a hazai labdarúgóéletet közvetlenül érintő változásokat várhatunk, ezt igyekezett felidézni Papp István, az MTI munkatársa. Verebes József, az MTK-VM vezetőedzője, volt szövetségi kapitány a következő választást adta:

—Az, hogy demokratikus választással vagy kinevezéssel jelöljük ki az MLSZ elnökét, nekem teljesen mindegy, ez semmit sem befolyásol. A labdarúgást egyszerűen hagyni kellene a piac törvényeinek megfelelően működni, felesleges új

dolgokat kitalálni. Visszakérdőznék: Ön tudja, ki az angol szövetség elnöke?

Hirtelen nem...
—Látja, pedig a sportág óshazájáról van szó. De ott nem is az elnök személye a fontos, hanem a szakmai munka. Eppen ezért a nyugat-európai labdarúgóval kapcsolatban mindig az edzőkről, játékosokról beszélnek, nem pedig a vezetőkről. Nálunk azonban a futball mestersegesen tönkretették, s egyáltalán, kiölték az emberekből a sport szeretetét. Pedig a világon mindenütt imádják a labdarúgást.

Ki lenne ebben a helyzetben jó MLSZ elnök?

—Most kényyszerhelyzetben van az, aki elvállalja a megbízatást. Az illető szerintem vagy nagyon bátor ember, vagy karrierista. De őszintén szólva, nem érdekel, ki lesz az elnök! A klubokat kell olyan helyzetbe hozni, hogy lehetőségük legyen úgy dolgozni, mint azt a profik teszik számos országban.

DÁTUM

Milan Kundera:

BÚCSÚKERINGŐ

— Miért? Minden veszély elmúlt a fejed fölül?

— Holnap végérvényesen elhagyom az országot. Meghívást kaptam egy külföldi egyetemre, és a hatóság engedélyezte a kiutazásomat.

Végre kint volt. Jakub Olgára nézett, és látta, hogy mosolyog. A lány megfogta a kezét.

— Igazán? Ez mesés! Olyan boldog vagyok, hogy sikerült neked!

Ugyanolyan önzetlen örömet sugárzott, amilyent ő is érzett volna, ha megtudja, hogy Olga távozik valamilyen csodálatos helyre, ahol biztosan boldog lesz. Meglepte, mert mindig attól félt, hogy a lány erősebben kötődik hozzá — más természetű érzelmekkel. Örült hát, hogy nem így van, de — meglepetésére — kissé sértette is.

Olga figyelmét annyira lekötötte Jakub utazásának híre, hogy teljesen megfeledkezett a világoskék tablettáról, amely ott lapult közöttük, a gyűrt selemypapíron. Jakubna el kellett magyaráznia eljövendő munkájának minden részletét.

— Borzalmasan örülök, hogy sikerült keresztülvinned. Itt már életed végéig gyanús elem maradtál volna. Még azt sem engedték, hogy a saját szakterületened dolgozzál. S közben állandóan a hazaszeretetről prédikálnak. Hogyan szerethetned azt az országot, ahol nem dolgozhatsz? Én megmondom neked, egészen őszintén — én egyáltalán nem szeretem ezt az országot. Mit gondolsz, ez helytelen?

— Nem tudom — felelte Jakub. — Igazán nem tudom. Az igazság az, hogy ami engem illet, az én szívemben azért mindig különleges helye lesz ennek az országnak.

— Lehet, hogy helytelen — folytatta Olga —, de én semmiféle kötődést nem érzek. Mi köthetne ide?

— A szomorú emlékek is kötik az embert.

— Hová kötik? Mihez? Hogy egyhelyben koteljon egész életében, csak azért, mert történetesen ott született? Nem értem, hogyan beszélhet valaki a szabadságról, ha közben nem veti le magáról ezt a terhet. Végére is még egy fa se veszi sok hasznát a gyökereinek ott, ahol a talaj terméketlen. A fa is csak ott talál igazán otthonra, ahol kellően nedves a föld, hogy táplálékot szívjon belőle.

— Na és te? Te elegendő táplálékot tudsz szívni az itteni talajból?

— Általában véve igen. Mikor végre megengedték, hogy tanuljak, lényegében megkaptam azt, amit akarok. A saját tudományterületemmel fogok foglalkozni, és semmiről semmit nem

akarok tudni. Nem én hoztam létre az itteni viszonyokat, és nem is vagyok felelős értük. De mondd csak, voltaképp mikor utazol?

— Holnap.

— Ilyen hamar? — A lány ismét megragadta a kezét. — Kérlek, ha már ilyen jó vagy, és eljöttél elbúcsúzni, ne siess annyira.

Mindig másképpen folytatódott, mint ahogyan várta. Nem úgy viselkedett, mint egy leány, aki titkon szerelmes belé, de úgy sem, mint a nevelt lánya, akinek testetlen szeretete veszi körül. Fogta a kezét, gyengéden és sokatmondóan, a szemébe nézett, és megismételte:

— Ne siess! Kár lenne, ha csak úgy egyszerűen elköszönnél, és ez lenne minden.

Jakub meghökkent.

— Majd meglátjuk. Skréta doktor is arra próbál rábeszélni, hogy maradjak néhány napig.

— Mindenképpen maradnod kell. Oly kevés időnk van egymásra. Most már vissza is kell mennem a kezelésre...

Elgondolkodott, majd kijelentette, hogy ez egyszer kihagyja a kezelést, és Jakubbal marad.

— Nem, nem, mened kell. Első az egészség. Elkísérlek.

— Igen? — kérdezte Olga boldogan. Kinyitotta a szekrényajtót és kotorászni kezdett benne.

A világoskék tablettát az asztalon hevert, a kibontott papírban, és Olga, az egyetlen ember, akinek a tablettát létezését Jakub megvallotta, hátul állt, félig bebújva a nyitott szekrénybe. Jakubnak az jutott eszébe, hogy ez a tablettát élete drámája, magányosságának drámája, e csaknem elfelejtett és valószínűleg érdektelen élet drámája. Legfőbb ideje, mondta magának, hogy pontot tegyen eme érdektelen élet történetének végére, és minél hamarabb maga mögött hagyja. Újra becsomagolta a tablettát a papírba, és bedugta zakója zsebébe.

Olga egy táskát húzott elő a szekrényből, behajította egy öszszebajtogatott törülközőt, becsukta a szekrényajtót, és odaszólt Jakubnak.

— Mehetünk.

7.

Ruzena egy padon ült a parkban, és már Isten tudja mióta nem volt képes elmozdulni onnan, talán azért, mert gondolatai is egyhelyben keringtek.

Tegnap még elhitte, amit a trombitás mondott neki. Nemcsak azért, mert kellemes volt elhinni, hanem mert egyszerűbb is volt: így tiszta lelkiismerettel adhatta fel a mérkőzést, melynek folytatására már nem volt ereje. Most azonban, hogy kollégái kinevezték, amiért olyan hisztériken, megint nem bízott benne, és gyűlölettel gondolt rá, mert a lelke mélyén attól félt, hogy nem elég ravasz, és nem is elég kitartó hozzá, hogy megszerezze magának.

Érdeklődés nélkül feltépte a csomagot, amit Franta nyomott a kezébe. Valami világoskékűl készült holmi volt benne. Ruzena úgy sejtette, egy hálóing, igen, egy hálóing, melyben Franta na-

ponta látni szeretné; naponta és sok-sok napig, és az élet minden napján. Nézte az anyag világoskék színét, és úgy érezte, hogy az a kék folt terjed, szétfolyik, kék tóvá olvad szét, a szerelem ragacos tavává, a jóság és az odaadás mocsarává, mely végül elnyeli őt.

Melyiket gyűlöli jobban? Azt a férfit, akinek nem kell, vagy azt, amelyik eleped utána?

Így ült ott, keűs gyűlöletével a padhoz szegezve, és nem látta, mi történik körülötte. A járdaszélre beállt egy furgon, mögötte egy kis zöld kamion, melyből dühödő kutyaugatás és nyüzszítés hallatszott. A furgonból egy idős ember szállt ki, karján piros karszalag díszelgett. Ruzena tompán rámeredt, anélkül, hogy eljutott volna a tudatáig, mit lát.

A férfi valami parancsot kiáltott be a furgonba, és még egy férfi szállt ki belőle, aki szintén vörös karszalagot viselt, kezében vagy három méteres karót tartott, melynek végére dróthurkot eszkábeltek. Mögüle újabb férfiak ugráltak ki a kocsiból, és felsorakoztak a járda szélénél. Mind öregek voltak, piros karszalagosak, és mindnek hosszú karó volt a kezében, a végén dróthurokkal.

A férfi, aki elsőként ugrott ki, és akinek nem volt karója, néhányszor „vigyázz”-t és „pihenj”-t vezényelt, s a sok öreg, mint furcsa dszidáscsapat, engedelmesen végrehajtotta a parancsait. Ezután újabb parancsszó csattant, és az öregek osztaga a park felé kocogott. Ott szétszéledtek: egyesek az utakon ügettek, mások keresztbe, a fűvön. A parkban fürdővendégek sétálgattak, gyerekek futkároztak, s most mind megtorpantak, és csodálkozva nézték az előreszegett karókkal támadásba lendülő öregurakat.

Ruzena is felocsúdott bánatos töprengéséből, és figyelni kezdte, mi történik körülötte. Az egyik öregúrban felismerte az apját. Enyhe undorral figyelte, de különösebb meglepődés nélkül.

A pázsit közepén, a nyírfa tövében egy apró kocsis kutya szaladgált. Az egyik öregúr feléje rohant. A kutya megállt, és csodálkozva rábámult. Az öreg, amilyen messzire csak tudta, kinyújtotta a karját, és a dróthurkot igyekezett áthúzni a kutya fején. De a karó hosszú volt, az öreg keze gyenge, s így az öregúr nem kis bosszúságára képtelen volt elejteni a zsákmányt. A dróthurk bizonytalanul himbálózott a kutya feje körül, az állat meg érdeklődéssel nézte.

Am ekkor hirtelen odaszaladt egy másik öreg, olyan, akiben még több volt az erő, s a kutya hirtelen drótnyakörvet kapott. Az öregember megrántotta a rudat, a drót rászorult az állat szőrös nyakára. A kutya felüvöltött. A két nyugdíjas elnevelte magát, és húzni kezdték a kutyát a kocsifelé. Kinyitották a kamion ajtaját, ahonnan kutyaugatás hatalmas hulláma csapott ki, és bedobták a kiskutyát, majd bevágták az ajtókat.

Ruzena mindez látta, de csak mint saját történetének részét élte meg: két világ között hanyódo szerencsétlen nő volt. Klíma világa elutasította, Frantisek világa, melyből menekülni akart (mert a banalitások, az unalom, a sikertelenség, a megadás világa volt), úgy üldözte őt, akár ez a könyörtelen sintérosztag a maga áldozatait, mintha csak őt is dróthurokra fűzve akarná magával vonszolni.

FÉLIX

névű kedves olvasóinkat

A Félix latin eredetű név, jelentése: boldog, szerencsés. Védőszentjei I. Szent Felix pápa (elhunyt 273-ban), illetve II. Szent Felix pápa (elhunyt 492-ben), valamint Cantalicei Szent Felix, a jámbor kapucinus alalmaznagyújító testvér, aki 1587-ben halt meg.

A Nap Kél: 3.47 órákor
nyugszik: 19.40 órákor

A Hold kél: 9.34 órákor
nyugszik: 23.36 órákor

Apróhirdetés

Elcsérlném kertvárosi két szoba összkomfortos tanácsi lakásomat 1,5-es gázfűtésre. „Nyári költözés” jellegre a pécsi Sallai úti hirdetőbe.

Kozármislenyben kétszobás családi ház reális áron eladó. Érdeklődni: Kozármisleny, Kossuth L. u. 29.

Eladó üdülőterület 584 négyszögöl Pécs-Ürögben. Pince, prérház, kút, villany van. Érdeklődni: egész nap Pécs, Franker Leó u. 4. II. em. 4. ajtó.

Budapesti Őrs vezér-téri 10. emeleti 1,5 szobás OTP öröklakás sürgősen eladó. Érdeklődni: Tel.: 72/76-018, vagy 24-240.

Kétéves és hároméves kisgyermek mellett egésznapos elfoglaltsággal házhözjáró pótmamát keresünk. Érdeklődni: 72/19-851.

Az év férflja

Alig akad ember, akit ne ragadna magával Dustin Hoffman. Az Aranyoskám című filmet nézve a hasát fogja a publikum a nevetéstől, a Kramer contra Kramer-ben pedig a hétpróbás férfi könnyet csal a mozilátogató szemébe. Az Esőember szerepében a világsztár túlesz önmagán. Dustin megteszteti a szerepben Raymondot, akit sem a gyász, sem az emberi gyengétség nem ér el. Az Oscar-díjas színész élete legnehezebb feladata előtt állva kijelentette: „Közel voltam ahhoz, hogy mindent feladjak, mivel a legnagyobb dilemmám az volt, hogy ezt a betegséget élethűen nem lehet eljátszani.” Szerencsére azon amerikai emberek közé tartozik, akik nem adják fel olyan egyszerűen. Hatalmas kötelességtudattal és teljességgel vette kézbe a szerepet. Az eredmény elképesztő: a nézőket megragadja és megszeretik őt.

— Az 1989–90-es tanévtől kezdődően a Budapesten tanuló alsó tagozatos diákok szüleinek nem kell fizetniük a fűzet- és tanszercsomagokért, ezeket a kicsik ingyen kapják meg tanévkezdéskor. A tanszercsomagokat az osztályfőnököktől vehetik majd át.

— Egy magyar tervező kreációt is bemutatott azon a párizsi gálaesten, amelyen a nagy divatházak tervezőkollektívái 60 éves fennállásukat ünnepezték. A letehetősebb növekedések munkáiból divatbemutatót tartottak, közöttük kapott helyet Onody Ágnes a Pierre Cardin divatház modelljezője.

— Kényszerleszállás közben lezuhant a Suriname-i légitársaság egyik utasszállítója. A Paramaribo repülőtér közelében történt szerencsétlenséget a 182 ember közül mindössze 13-an éltek túl.

— Litván kulturális napok kezdődtek Veszprém megyében. A június 11-ig tartó rendezvény sorozat kereté-

Egy nagy ember kétségteletlenül feltűnő az utcán, de ő jelenkéntelen benyomást tesz 165 cm-es magasságával és a hangyag öltözködésével. Dustin zárkózott, különc ember, aki önmagán kívül áll. Azt szereti, ha nem feltűnő és nem áll a középpontban. Az ő kimeríthetetlen erejét és energiáját a színházhoz a családjából meríti. Nagy szerelme Lisa (33 éves), aki a második felesége. Egy szép kapcsolat: botrány, vitakozás és hangzavar nélkül, teljes harmóniában.

Lisa 18 gyermeket szeretett volna. „A házasságunk után Lisa már csak 12, később pedig 6 gyereket akart” — nyilatkozta Dustin. „Nincs ember, aki úgy ismerne, mint a feleségem” — vallja a színész. „A munkámban nincs titok, mi minden jelenetet megbeszélünk” — mondja.

Kacsa

ben többek között kiállítás nyílik litván fotóművészek és grafikusok alkotásából Veszprém, kamarazenekar lép fel Tihanyban, s a megye több településén mutatja be műsorát egy litván folklorgyűjtés.

— Úttörő-néptáncos és népzenei nyári tábor nyílik Bodajkon. A tábor a székesfehérvári művelődési központ június 12—18 között szervezi meg.

— A Mecsek Fővívós ad koncertet Martyn Ferenc születésének 90. évfordulója alkalmából június 9-én, pénteken 18.00 órákor a Martyn-házban.

— Faluújság Nagydorogon. A falu legforgalmasabb helyén MDF faluújság kezdte meg működését. A nyilvános hirdetőtáblán helyi gondokkal foglalkozó írásokat újságcikkekkel helyeznek el, ezzel is a község lakóit szeretnék tájékoztatni szűkebb hazájuk eseményeiről.

Ötvenes a telefonért

Mi sem egyszerűbb, mint az OTP egyik fiókjában váltott autónyomóbetétkönyvet, néhány kilométerrel odébb, a megyeszékhelyen beváltani. Legyünk konkrétak: tolnai betét és szekszárdi kivétel... Néhány percet vár a polgár és máris viheti a pénzt. Na persze, ha fizeti a telefonszámát. A biztonság kedvéért ugyanis megtárgyalják a pénzügyi egységei a dolgot, ami ugyebár pénzbe kerül. Pontosan ötven forint. Amit ki más fizetne, mint az állampolgár. Logikus. Csak egy szolgáltató cégnél kevéssé érhető.

K. Zs.

Balatoni állandó kiállítások

Debrecen és a pusztai művészetek címmel szeptember 30-ig kiállítás nyílt Siófok a Dél-Balaton kulturális központban. A tárlat népművészeti, népi iparművészeti és képzőművészeti kiállításon hozza közelebb az Alföld nevezetességeit a Siófokra látogató bel- és külföldi turistáknak.

Id. Kapoli Antal és ifjabb Kapoli Antal életét és munkásságát mutatja be a Kapoli-emlékház Bogláriellen. A kiállítás megtekinthető naponta 10—12 és 15—18 óráig. Hétfőn zárva.

Távirat a lapokról

Az alábbi táviratot Kaposvárról kaptuk:

A HELYZET a Corsóban van. Stop.
Hitel-t adnak a Vaszary-teremben. Stop.
SOMOGYORSZÁG az utcára került. Stop.
Postán a MAI NAP. Van már DATUM is. Stop.

Egy megszállott újságolvasó. Stop.
(Kopházi)

FILM

Michael Jackson — Moonwalker

eleven környezetbe való átültetése.

S ezután mintegy tíz percre „leül” a történet. A filmen (a Speed Demon dallamai alatt) Jackson azt próbálja bemutatni, mekkora gond a sztárkultusz, s egy híres embernek mennyi cselre van szüksége, hogy a kotyveles rajongókat távolítsa magától. Ez a rész kicsit vontatottra sikerült, de percek alatt kárpótol bennünket a tényleges film, a Moonwalker. A történet nagyon gyermekcentrikus. Michael és egyik kis barátja tanúja lesz Mr. Big világmegegyítő terveinek, miszerint a Föld összes gyermekét kábítószerezésnek szeretné tudni. Azonban észreveszik őket, s megkezdődik a hajtóvadászat, melynek végén természetesen a gyermekek legnagyobb barátja, Michael diadalmaskodik. A történetet lehet szokványosnak mondani, technikai megoldásait viszont nem. A világ leg-híresebb szakemberei fogtak össze, s egy szuperprodukción színelőre emelték a mesétörténetet. Ha valaki szereti a sci-fi-t is és Jackson is, bátran megnézheti a filmet, nem éri csalódás.

Kardos

A Kínai Népköztársaság
Magyarországi Nagyköveteinek

Tisztelt Nagykövet Úr!

Aligha van a világon egészséges gondolkodású ember, akit ne döbbenene meg, ne háborítana fel, ne indítana nyílt és őszinte tiltakozásra mindaz, ami az Önök országában, annak fővárosában, Pekingben az elmúlt napokban történt. A Tiananmen téren lemészárolt fiatalok ezreinek vére lemoshatatlan szegényfoltot ejtett az emberi civilizáció és a kínai nép évezredes kultúráján.

A hatalombitorló sztálinista-maoista klikk ezzel a rémtettel kimutatta valódi embertelenségét, felmutatta reformretorikájának ürességét, arcátlan nép-és nemzetellenességét. Mint minden humanista, mélységesen szolidárisak vagyunk azzal a kínai néppel, mely soha nem adott olyan felhatalmazással katonái kezébe fegyvert, politikai hatalmat, hogy azzal gyermekei és ifjú nemzedéki vérét és életét vegyék egy öncélúan véres hatalmi diadalünnepen.

Elítélünk és megvetünk minden olyan politikust és katonát,

aki fegyvertelen és védetlen honfitársaira a pusztító halál tüzeit zúdítja. Aki a hatalom eufóriájában magáról megfelekező, 70-80 éves, vitatható ítélőképességű öregemberek parancsait, a józan ész és a nemzethez való hűség kontrollja nélkül isteni — mert a halál által ilyen — ítéletté avatja.

Ha Ön hazájának és népének hűséges gyermeke, segít abban, hogy biztató együttérzésünk eme megnyilvánulása eljusson a gyermeküket veszített apákhoz, s anyákhoz, az ítélelésre egyedüli jogosult kínai néphez.

Szekszárd, 1989. június 6.

A Tolna Megyei Ellenzéki
Kerekasztal szervezetei:

Független
Kisgazda- és Polgári Párt
Magyar Demokrata Fórum
Magyar Néppárt
Magyarországi
Szociáldemokrata Párt
Szabad Demokraták
Szövetsége

Lech Walesa Úrnak,
a Szolidaritás
Szakszervezet Elnökének!

Mi, itt Magyarországon, Tolna megyében, az Ellenzéki Kerekasztalba tömörült szervezetek nagy örömmel vettük híret választási győzelmiüknek.

A Tolna Megyei Ellenzéki Kerekasztal szervezetei:

Független Kisgazda
és Polgári Párt
Magyar Demokrata Fórum
Magyar Néppárt
Magyarországi Szociáldemokrata Párt
Szabad Demokraták Szövetsége megyei szervezetei.

Szekszárd, 1989. június 6.

Rádió, televízió

Kossuth Rádió

8.20: Sokszemközt az egészségről.
8.50: Nóták. 9.27: Június — Muzsika
gyerekeknek. 9.40: Cseng, bong a nóta.
10.05: Szigetek könyve. 10.10: Nagy
mesterek — világhírű előadóművészek.
11.10: Magyar Írás — A Rádió
irodalmi hetilapja. 12.45: Külpolitikai
könyvespolc. 13.00: Klasszikusok déli-
dében. 14.10: Orff: Catulli Carmina.
15.00: A Magyar Rádió stúdióinak mű-
sorából. 15.30: Ferencz Éva népdalo-
kat énekel, Herencsár Viktória cimbal-
mozik. 16.00: Tízhat óra. 16.10: A
halott és a filozófus. Hans Magnus En-
zensberger hangjátéka. 17.00: A képv-
selő noteszből. 17.30: Népdalelőadók
hangalbuma. 19.15: Kvarkvare Tutaberi.
Polikarpe Kakabade színművének
rádióváltozata. 20.20: Mi a titka?
21.05: Kilátó — világirodalmi hetilap.
21.50: Gong. 22.00: Hírvilág. 22.30:
PAF-műsor. 23.00: A dzsessz világa.

Petőfi Rádió

8.05: Slágernyűzeum. 8.50: Kül-
politikai figyelő. 9.05—12.00: Napköz-
ben. 12.10: Népi muzsika. 13.05: Pop-
hullám. 14.00—16.55: Péntektől-pén-
tekig. 17.05: Kölyökrádió. 17.30:
Ötödik sebesség. 18.30: Garázs. 19.05:
Tudósítás a vitorlás repülő hollandi Eu-
rópa-bajnokságról. 19.10: Csak fiatal-
loknak! 20.05: Operakedvelőknek.
21.05: Senki többet? Harmadszor!
22.15—0.14: Máról — holnapra — a
szexualitásról.

Bartók Rádió

9.08: Falstaff — Részletek Verdi
operájából. 10.10: Csak fiataloknak!
11.05: Ének Sinka Istvánról — ism.
11.10: A Régi Zene Együttes játszik.
12.18: Új lemezeinkből. 13.05: Hall-
gassuk újral! 14.05: Zenekari muzsika.
15.00: Richard Strauss: Az árnyék nél-
küli asszony. Háromfelvonásos opera.
19.05—19.35: Diákfilóra. 19.35: Lorin
Maazel vezényli a Berlini Rádió szim-
fonikus zenekarát és az Új Philhar-
monia Zenekart. 20.41: Egy pálya vonzá-
sában. 21.00: A Budapesti Tavaszi

Fesztivál hangversenyeiből. 22.25: Zu-
rab Andzsapardize operafelvételeiből.
22.56: Zenekari muzsika.

TV1

9.36: Képjóság. 9.40: Tévétorna.
9.45: Kalifornia és lakói. Amerikai is-
meretterjesztő film. 10.20: Az iszlám
öröksége. Amerikai dokumentumfilm.
10.50: Kővek ura. Kazah mesefilm.
11.55: Képjóság. 12.00: Tenisz, francia
nemzetközi bajnokság. Férfi elődön-
tők. 16.40: Hírek. 16.45: Kézműves-
ség. Csehszlovák dokumentumfilm.
17.00—19.00: Péntek délután. 17.00:
Évgyűrűk. kb. 17.30: Téka. 17.40: Ri-
portfilm. 17.55: Reklám. kb. 18.00: Ab-
lak. 19.00: Műsorajánlat. 19.10: Esti
mese. 19.20: Reklám. 19.25: Közlemé-
nyek. Műsorajánlat. 19.30: Híradó.
20.00: Reklám. 20.05: Semmelweis Ig-
nác — az anyák megmentője. Tévé-
film. 21.05: Reklám. 21.10: Menedék-
jog. Dokumentumfilm. 0.50: Hírek.

TV2

17.00: Képjóság. 17.15: TV2.
17.45: Kérdezz-felelek. Egri János mű-
sora. 18.00: Telesport. 18.25: Gyere-
keknek! 18.48: TV2. 19.00: 9/B. Kana-
dai tévéfilm. 20.35: TV2. 21.00: Hír-
adó 2. 21.20: TV2. 21.30: Tenisz,
francia nemzetközi bajnokság. Férfi elő-
döntők — folytatás. kb. 22.30: TV2.
Napzárta.

Sky Channel

6.30: Üzleti hírek. 7.00: DJ Kat
Show. 9.30: Panel Pot Pourri. 11.00:
Sullivanék. Filmsorozat. 11.30: Sky-
krónika. Magazinműsor. 12.30: Gond-
fórum. 13.00: Egy másik világ. Ameri-
kai filmsorozat. 14.00: Landscape
Channel. 14.55: Változó világ. Filmsor-
zat. 15.45: Szeretni. Filmsorozat.
16.15: The Lucy Show. Vígjátéksor-
zat. 16.45: Pindurkák. Rajzfilmsorozat.
17.00: Visszaszámlálás. 18.00: Euro-
sport. 01.30: Landscape Channel.

Super Channel

7.00: Hírek. 7.10: Időjárás. 7.15:
Üzleti hírek. 7.45: Hírek. 7.55: Időjá-
rás. 8.00: Egyveleg. 15.30: Off the
Wall. 16.30: Forró drót. 18.30: The
Global Chart Show. 19.30: Richard
Diamond. Bűnügyi sorozat. 20.00: Tu-
ristamagazin. 20.25: Hollywood belül-
ről. 20.50: Transmission. 21.45: Világ-
híradó. 22.00: Koncertkülönlegessé-
gek. 00.00: Hírek, időjárás. Egyveleg.

TV5

16.05: Hírek. 16.10: Roland Garros
teniszverseny. 17.55: Hírek, időjá-
rás. 18.00: Roland Garros teniszer-
sény. 19.30: Csillag papíros. 20.00:
Hegymászók magazinja. 20.30: Az új
maszár harcok. 21.25: Zene. 21.35:
Kerevet. 22.00: Tv-híradó. 22.30: Idő-
járás. 22.35: Océaniques kulturális ma-
gazin. 23.00: Sport és szabadidő.
00.00: Vendégségben Frednél. 01.00:
Műsorzárás.

SAT1

6.00: Jó reggelt a SAT1-gyel! 9.00:
Hírek, időjárás. 9.05: Tévébolt. 9.30:
Műsorlevezetés. 9.35: A vörös hajú An-
ne. Japán rajzfilmsorozat. 10.00: Hírek,
időjárás. 10.05: Közkórház. 10.50: Fő-
zési tanácsadó. 11.00: Hírek, időjárás.
11.05: Folytassa nővér! Angol vígjáték.
13.00: Tévédzse. 14.00: Horoszkóp,
műsorajánlat. 14.05: Az igazi szelle-
műzők. Amerikai rajzfilmsorozat.
14.30: Kérem a következőt! Amerikai
filmsorozat. 14.55: Az arany lóvadás.
15.05: Közkórház. 15.50: Pénzügyi ta-
nácsadó. 16.00: Tévébolt. 16.25: Az
arany lóvadás. 16.35: Bonanza. Western-
sorozat. 17.25: Vásárlási tanácsadó.
17.35: Hírek, időjárás. 17.45: Műsor-
ajánlat. 17.05: Boszorkányt szerettek.
Vígjáték. 18.15: Hibbant emberek.
Vígjátéksorozat. 18.45: Híradó. 19.00:
Szerencsekerék. 19.30: Egy Duke rit-
kán jön egyedül. Akciófilmsorozat.
20.30: Szerelmehajó. Amerikai filmso-

rozat. 21.25: Hírek. 21.30: Hatari.
Amerikai akciófilm. 00.10: Hírek,
sport, időjárás. 00.20: Hideg veríték.
Francia-olasz bűnügyi film. 01.55: Mű-
sorajánlat.

Jugoszláv televízió

1. műsor: 8.10: Műsorismertetés.
8.15: Hírek. 8.20: Tv-naptár. 8.30: Ot-
thon, édes otthon — sorozat gyerekek-
nek. 9.00: Elmulasztották — nézzétek!
11.00: Válogatás a műhold-program-
ból. 13.30: Valamennyi Tv-centrumok
fundusából. 15.30: Hírek. 15.40: Rajz-
film. 15.50: Mindig önökkel — éjsza-
kai program — ism. 17.50: Tv-napló I.
18.05: Számok és betűk — vetélkedő.
18.25: Népzenei műsor. 19.10: Időjá-
rás. 19.13: Rajzfilm. 19.30: Tv-napló
II. 19.53: A mai sport. 20.00: Sherlock
Holmes visszatérése — filmsorozat.
21.00: Szórakoztató műsor. 21.30: Tv-
napló III. 21.50: Pénteken 22-kor —
kulturális magazin. 22.55: Mindig
önökkel — éjszakai program. 00.55:
Hírek. 01.00: A szombati műsor ismer-
tetése.

2. műsor: 16.40 Műsorismertetés.
16.45: Tudományos program. 17.15:
Műsorlevezetés. 17.30: Tv-naptár.
17.40: Hírek. 17.45: Panoráma. 15. —
olasz nyelvű krónika. 18.00: Rijekai
körzeti program. 18.45: Kritikus pont-
19.15: Tv-kiállítás. 19.30: Tv-napló.
20.00: A hét műsora. 20.45: Hírek-
20.52: Időjárás. 20.55: Parlamenti kró-
nika. 21.15: Egy szerző — egy film-
21.40: Klasszikus francia film. 23.05:
Műhold-program. 01.05: Időjárás.
01.08: A szombati műsor ismertetése.

A Sky Channel, a Super
Channel, a TV5 és a SAT1
műsorát részletesen közli
a Telehold

**TÁJÉKOZTATÓ
A MAGÁNSZEMÉLYEK
RÉSZVÉNYVÁSÁRLÁSI
FELTÉTELEIRŐL**

(KIVONAT)

Egy részvény névértéke 100.000,- Ft. Jegyzéskor a névérték 30%-a kötelezően befizetendő, de ennél nagyobb összeg, sőt a teljes névérték is befizethető.

A részvényjegyzés futamideje 1989. február 16-tól 1990. szeptember 30-ig tart. Ez időszakban az új részvényjegyző tulajdonosi jogait nem gyakorolhatja, de a befizetett összeg után a befizetéstől az alaptőkeemelésről véglegesen határozó közgyűlés napjáig (várhatóan 1990. október 1.) a magánrészvényeseket évi bruttó 17% kamattal illeti meg.

Az új részvényes tulajdonosi jogait 1990. október 1-től gyakorolhatja. Ekkor kerül a birtokába az a bemutatásra szóló, forgatható értékpapír, amely évente osztalékra jogosítja, illetve a részvény várható árfolyamemelkedése nyereséget biztosít számára.

**új értékpapír · magánrészvény
· biztos befektetés ·
árfolyam-emelkedés · osztalék**

Könyvet szeretne?

Hamarosan megjelenik

Illés György: Piások, zugmérők, mámorkeresők

Kiadja: a Babits Kiadó, Szekszárd

* * *

révai nagylexikona révai nagylexikona révai nagylexikona

RÉVAI NAGYLEXIKONA

Az első két kötet ára: 917,- Ft/db.

Név:

Cím:

..... példányban

megrendelem

a Révai Nagylexikon köteteit az alábbi címen:

Babits Kiadó, Szekszárd, Pf.: 237

A megrendelés határideje: 1989. június 30.
Megrendelése után a megjelenéssel és fizetéssel kapcsolatos kérdésekről részletes tájékoztatót, valamint befizetési csekkeket küldünk!

Részletfizetési kedvezmény!

MEGRENDELÉS

Megrendelem a „Dátum” című napilapot példányban 1989.-tól. Vállalom, hogy az előfizetési díjat a nálam jelentkező postai kézbesítőnek kiegyenlítem

Név:

Lakcím:

**A megrendelőlapot
kérjük az alábbi címre eljuttatni:**

Dátum Lap- és Könyvkiadó Rt.

Szekszárd, Bajcsy-Zs. u. 7.
7100

BÉRBEADÁS

AUTÓDARUK
FÖLDMUNKAGÉPEK
SZÁLLÍTÓESZKÖZÖK

tel.: 13—819

GÉPKÖLCSÖNZÉS

BETONKEVERŐK, KOMPRESSZOROK,
FELVONÓK, SZERELŐÁLLVÁNYOK,
VAKOLÓGÉPEK, SZÁLLÍTÓSZALAGOK,
TMK BÉRMUNKA

tel.: 26—233

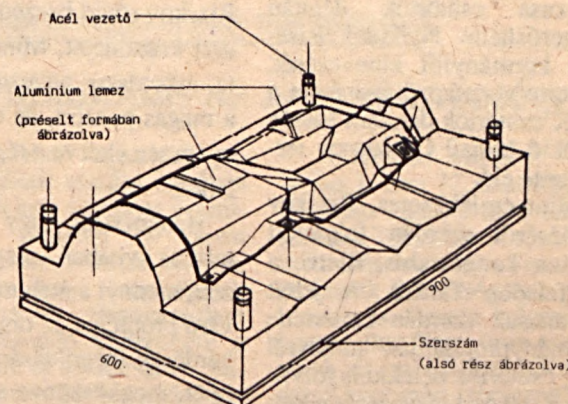
Cégünk 0,3—1,0 mm-es alumínium lemezből gyárt formarészeket, méretük 0,2—1,0 m² közötti. Szerszámkészítő kisüzemet, illetve vállalkozókat keresünk (modell-készítőt, kopírozásra, modell-készítőt, szerszámkészítőt)

- sajtoló szerszám (alumíniumból és acélból a mellékelt ábra szerint)
- mélyhúzó szerszám (egy- vagy többlépcsős)
- kivágó szerszámok
- a sajtolt alkatrészeket méretre vágó szerszámok

gyártására.

A bélyeg és a matrica nyers darabjait cégünk biztosítja, igény szerint a szerszámok kialakításához segítséget nyújtunk, esetleg a szerszám készítéséhez modellt adunk.

Ajánlatokat a rendelkezésre álló géppark és a referenciák leírásával „Svájci cég” jellegére, a szerkesztőség címére kérjük.

MAGYAROK

Irodalmi, kulturális, tudományos folyóirat.

Kiadja a Babits Kiadó, megjelenik havonta.

Az első és egyedülálló olyan magyar periodika,

amely összekötő kapocs a külföldön élő és a belföldi magyarok között.

A külföldi értékesítés mellett belföldön is kapható.

Megrendelhető a Babits Kiadónál (7100 Szekszárd, Bajcsy Zs. u. 7.) és a postahivatalokban, megvásárolható a hírlapárusoknál.

új — új — új — új — új — új — új — új — új — új — új — új — új

A temetésen ott lesz Németh Miklós és Szűrös Mátyás is

folytatás az 1. oldalról

—Mi a legfőbb eredménye a mostani találkozóknak; miben állapodtak meg?

—Megegyeztünk abban, hogy mi, a Történelmi Igazságtétel Bizottság és a család nevében üdvözljük, hogy a miniszterelnök és a házelnök hivatalos minőségükben részt kívánnak venni a temetésen. Hangsúlyoztuk — és ezt mindketten elfogadták —, hogy ez a temetés nem csupán Nagy Imre és kivégzett vádlott-társainak gyászszertartása, hanem az 1956 után ártatlanul kivégzett valamennyi áldozat temetése.

—A megállapodás azt jelenti, hogy az állami vezetők is elhelyezik koszorújukat a ravatalon?

—Igen, pontosan azt jelenti. Koszorút fognak elhelyezni, illetve tiszteletüket teszik a ravatalnál; a részletek pontosítása a protokollra tartozik. — A TIB nem szabott feltételeket a mostani megbeszélésen?

—Semmiféle feltételt nem szabunk! Ismertettem a TIB legutóbbi ülésén kialakított álláspontot a miniszterelnök úrral és a Ház elnökével; ezek nem feltételek voltak, hanem egyszerűen álláspontunk kifejtése. Tárgyalópartnerünk lényegében ezt az álláspontot elfogadták. (MTI)

Csatlakozás

A Tolna Megyei Ellenzéki Kerekasztal szervezetei csatlakoznak a Budapest XVI., kerületi Ellenzéki Kerekasztalnak az MSZMP KB-hoz intézett, az országos sajtószolgálatához is megküldött felhívásához:

A leírtakkal egyetértésben elvárjuk a hatalmon lévő Magyar Szocialista Munkáspárttól, hogy a nemzeti megbékélés érdekében június 16-án alkalmából minden, a nemzet ellen elkövetett bűnéért és hibájáért kövesse meg a magyar népet!

A TOLNA MEGYEI ELLENZÉKI KERÉKASZTAL SZERVEZETE:

Független Kisgazda és Polgári Párt
Magyar Demokrata Fórum
Magyar Néppárt
Magyarországi Szociáldemokrata Párt
Szabad Demokraták Szövetsége.

Szekszárd,
1989. június 6.

hogy mi minden meg nem fordul egy miniszter fejében. Legálábbis némelyikében. Maróthy László környezetvédelmi és vízgazdálkodási miniszter például elmondta, hogy — amint a Magyar Nemzet parlamenti tudósításaiban olvastam — „az ő fejében is megfordult, hogy mint felelős, politizáló ember számvetést végezzon önmagával, de ennek nem most van itt az ideje”.

Kész szerencse, hogy ennyire ura maga önmagának, így nem sodorhatta el politikai életünk gyorsuló ritmusa, és sziklaszilárdan ott marad és mered a Fő utcai minisztérium élén. Épp oly szilárdan, mint az a szikla, mely a nagymarosi Dunaszakaszon áll, és a vízgazdálkodási minisztert helyettesítő folyammeder-aljzati minőségben. Igaz, ezt a dunai sziklát sokan és nagy erővel fúrták (állítólag épp Maróthy László utasítására), Maróthy Lászlót azonban úgy látszik, senki sem fúrja (vagy ha fúrja is, nem a dunai szikla megbízásából, mindössze csak annak védelmében, ám nem nagy eredménnyel).

Így tehát sziklától és háborgó lelkiismerettől fúratlanul a miniszter bizvást elhalaszthatja, hogy végezzen önmagával. Pardon, helyesbíték: hogy számvetést végezzon önmagával. Ámbár meglehet, hogy épp ezáltal a halogatás által fog mégis végezni önmagával. Ha ugyanis ma még esetleg volna is öt vagy tíz százaléknyi esélye arra, hogy (délkelet-ázsiai kifejezéssel szólva) megmentse

az arcát mint politikus, ez az esély az idő múlásával a nullára csökkenhet. Akkor pedig bekövetkezhet a kínos eset, hogy arca nélkül — vagyis arctalanul — kell távoznia. Lehet persze, hogy ő azt tartja, hogy jobb arctalanul maradni, mint arctalanul távozni.

Hoppá, most látom csak, hogy logikai hibát vétettem. Mert honnan veszem én, hogy ha egyszer (majd a boldog békeidőkben) úgy ítéli is meg, hogy eljött a számvetés napja, akkor ez a számvetés okvetlenül a lemondásra vezet majd? Nem mondott ő ilyet egy szóval sem. Ámbár az országgyűlésben ketten is javasolták, hogy hagyja el a bársonyszéket, Maróthy a „legkategorikusabban visszautasította a személyét ért vádakat”. Tényleg, miért is kellett volna elismernie a vádak indokolt voltát? Csak nem azért, mert a saját miniszterelnöke dezavualta? Csekélység. Vagy tán azért, mert immár tagadhatatlan: a minisztérium félrevezette az országot és a vízlépcső-építkezés természeti meghatározottságainak a feltárásáról sem gondoskodott elég körültekintően? Bagatell. Nétalan amiatt érhetné vád, hogy az építkezés jóval többre fog kerülni az előirányoztnál és ráadásul meg sem térül? Potomság.

Jó dolog az nagyon, hogy legalább egy ilyen rendíthetetlen és sziklaszilárd miniszterünk van. Ha majd (ne adj Isten) minden kötél szakad, benne megkapaszkodhatunk. Akár a letrájtát vesztett szobafestő a pemzliben.

Holnapi számunkban olvashatják,

miként lehetett 1968-ban Magyarországról ellopni két gyereket egy édesanyától, aki csak tizenhat év után találkozhatott ismét velük.

Az NDK szerint

Nem Li Peng leng ki véresen

A Li Peng mögött felsorakozó kínai vezetéssel szolidáris, egyben a „külső beavatkozást” visszautasító nyilatkozatban biztosította csütörtökön egyetértéséről a pekingi kemény vonal híveit az NDK Népi Kamarája.

A parlament ülése alkalmából kiadott állásfoglalás leszögezi, hogy az októberben fennállásuk 40. évfordulóját ünneplő NDK-t és a Kínai Népköztársaságot „testvéri és baráti szálak fűzik egymáshoz”. A Népi Kamara képviselőinek megállapítása szerint Kínában „alkotmányellenes erők véres kilengései megakadályozták a belső problémáknak a párt- és állami vezetés által állhatatosan szorgalmazott politikai megoldását. Ennek következté-

ben a néphatalom arra kényszerült, hogy fegyveres erők bevetésével állítsa helyre a rendet és a közbiztságot. Ennek során sajnálatos módon számos megsebesült, illetve meghalt”.

A Népi Kamara nyilatkozata a továbbiakban hangsúlyozza: az NDK törvényhozása Kína belügyének tekinti a Pekingben zajló eseményeket, s ellenez mindennemű külföldi beavatkozást. A honatyáknak szilárd meggyőződésük, hogy „a Kínai Népköztársaság párt- és állami vezetése, szoros összeforrtóságban a néppel, olyan lépéseket tesz, amelyek egyaránt szolgálják a problémák tisztázását és a 40 évvel ezelőtti szabadon választott szocialista úton való további előrelépést”.

Nyílt levél

A Szabad Demokraták Szövetsége Szekszárdi Szervezete felhívással fordul az országos összes tanácsához:

Mivel egyre romló gazdasági helyzetünk a családok tisztességes megélhetését is mind jobban veszélyezteti, ezért tegyék lehetővé, hogy az általános iskolák alsó tagozatos taniszerei ne csak a fővárosban legyenek ingyenesek, hanem vidéken is.

Úgy érezzük, hogy ez az intézkedés az emberek amúgy is rossz közérzetét nagymértékben enyhítené, továbbá a családok tanítási költségeit is elviselhetőbbé tenné.

Felhívunk minden szervezetet és pártot, hogy felhívásunkhoz mielőbb csatlakozzanak!

Szekszárd, 1989. június 8.

SZDSZ Szekszárdi Szervezete

Lengyel egyengetés

Káosz helyett koalíció

A Lengyel Egyesült Munkáspárt Politikai Bizottsága a párt nevében megerősíti Wojciech Jaruzelski még a vasárnapi választások előtt elhangzott javaslatát egy „nagykoalíció” létrehozására. Úgy értékeli, hogy a parlamenti választások első fordulójára „politikai, gazdasági, történelmi és lélektani okokból kedvezőtlen eredményt hozott a párt és a koalíció számára”.

A Politikai Bizottság, amelynek keddi üléséről szerdán este adtak ki közleményt, védelmébe veszi a választások előrehozatalára vonatkozó döntést, mert úgy vélekedik: ellenkező esetben a politikai és gazdasági reformok eltérő ütemű veszélybe sodorta volna az

állam biztonságát, társadalmi konfliktusok forrásává vált volna. — A párt a választások után is hű marad a kerekasztalnál született megállapodásokhoz, kitart a gazdasági és politikai reformok meggyorsítása, a pluralista parlamenti demokrácián alapuló demokratikus lengyel társadalom kiépítésének gondolata mellett.

A Politikai Bizottság a közlemény szerint úgy foglalt állást, hogy a Szolidaritás nem tartotta be a konfrontációnmentes választásokra vonatkozó megállapodást és túlságosan agresszív választási kampányt vezetett. De felszólítja a PB a LEMP tagságot is a választások második fordulójában való aktív részvételre, a párt sorainak

konzolidálására, annak megértésére, hogy milyen lehetőségeket rejt magában Lengyelország számára a reform, a megfelelően működő parlamenti demokrácia.

Mieczyslaw Rakowski kormányfő, aki az eddigi hírek szerint az országos listán nem jutott be az alsóházba, a Varsóban tartózkodó bolgár miniszterelnök tiszteletére adott díszvacsorán pohárköszöntőt mondott és ebben így vélekedett: Lengyelországra sok és igen bonyolult probléma vár azon az úton, amelyre a vasárnapi választásokon lépett. De reményét fejezte ki: a lengyel társadalom kellő érettségről, felkészültségről tesz tanúbizonyságot, és egyesül az ország jövőjét meghatározó feladatok megoldása érdekében.

Képviselők látogatása

Nem lesz „gáz” Tengizben?

Csütörtökön Tengizbe érkezett az Országgyűlés Ipari Bizottságának küldöttsége, hogy tájékozódjék a magyar kivitelezésben készülő beruházás helyzetéről. A szemlére azért került sor, mert a parlament szakbizottsága a közeljövőben napirendre tűzi a jamburgi egyezményből Magyarországra háruló feladatok teljesítését, ezen belül a tengezi beruházás helyzetét.

A képviselőket Szabó Imre ipari minisztériumi államtitkár, Dérczy Ferenc, a fővállalkozó VEGYÉPSZER vezérigazgatója és a szovjet beruházók vezetői tájékoztatják a helyszínen.

A jamburgi együttműködés keretében — államközi szerződés alapján — Magyarországra 758 millió transzferábilis rubel értékű áruszállításért, építésszerelési tevékenységért jut kontingensen felüli földgázszállításra. A földgázra elsősorban a lakosság biztonságos ellátása érdekében van szükség, s a folyamatosan végzett gazdaságossági számítások szerint a jamburgi egyezmény nem ma sem kínálkozik jobb megoldás.

A magyar kötelezettségek közül — a munka jellege, a helyi építés, szerelés miatt — a

tengizi kivitelezés a leggazdaságosabb, de az egész egyezményt csak ennek vállalásával lehet megkötni. A 260 millió transzferábilis rubel értékű beruházás során a VEGYÉPSZER irányításával dolgozó 50 magyar vállalat két, évi 3—3 millió tonna kőolaj megtisztítására alkalmas technológiai sort épít, a hozzá tartozó létesítményekkel együtt.

A munka első ütemét eredetileg tavaly december 31-én kellett volna befejezni, de (elsősorban szovjet szállítási és tervdokumentáció-nyújtási késedelmek miatt) a sor csak idén júliusban lesz kész.

A beruházás irányítói szerint mindenképpen szükség van az építkezés befejezésére, sőt a magyar építők kazahsztáni pozíciójának erősítésére.

A Tengiz környéki olajmezőn 6 milliárd dolláros komplex beruházást készített elő a TENGIZPOLIMER nevű, szovjet—amerikai—olasz—japán egyesvállalat, s így a VEGYÉPSZER helyi tapasztalatait jelentős értéket képviselnek. Továbbá a nagymarosi vízerőmű-építés leállításának végleges vállalása esetén a kieső energiameennyiség előállításához még több szénhidrogénre lesz szükség.

Rizskov megerősítése

A Népi Küldöttek Kongresszusa csütörtök délután megerősítette Nyikolaj Rizskov kormányfői kinevezését. Az erre vonatkozó javaslatot a NKK csütörtök délutáni ülésén elnöklő Mihail Gorbacsov terjesztette elő.

Mint emlékeztetés, Rizskov jelöléséről szerdán folytatott vitát a kongresszus, illetve a Legfelsőbb Tanács. A jelölt ugyancsak szerdán ismertette kormányprogramját, amelyről még csütörtök délelőtt is folyt a vita. Rizskov kinevezését a küldöttek 59 ellenszavazattal és 87 tartózkodással megerősítették.

Bős-Nagymaros új biztosa

A Minisztertanács Udvari László közlekedési, hírközlési és építésügyi államtitkár — munkakörének érintetlenül hagyása mellett — a bős-nagymarosi vízlépcsőrendszer munkálatainak felfüggesztésével összefüggő hazai és nemzetközi tevékenység irányítására és koordinálására kormány-

biztossá nevezte ki. Havas Péter, a beruházás magyar kormány-meghatalmazottja továbbra is ellátja feladatát. Ezt szükségessé teszi, hogy az építés munkálatait csak a nagymarosi térségben függesztették fel, Dunakilitinél és másutt — magyar vállalatok részvételével — tovább folyik a munka.